MŪSŲ PASTOGĖ

(XXV) 11.2.1974 REGISTERED FOR POSTING AS A NEWSPAPER CATEGORY B 1974.2.11 Nr. 6 (1308)

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

ŠVĘSDAMI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO PENKIASDEŠIMTS ŠEŠTĄSIAS METINES, STENKIMĖS ĮSKIEPINTI DAR GILIAU Į SAVO ŠIRDIS LAISVĖS TROŠKIMĄ SAVO TAUTAI IR RYŽKIMĖS DAUGIAU DIRBTI TĖVYNĖS LABUI.

VASARIO 16 TEBŪNA DIENA, KURIOJE MES NUSIVALOME NUO SAVO ŠIRDŽIŲ METŲ SUNEŠTAS NUSIVYLIMO, PASAULIO POLITIKOS APGAULĖS IR SUNKAUS PRAEITIES DARBO DULKES, IR SU NAUJA VILTIMI IMAME TĘSTI TOLIAU SAVO DARBĄ TĖVYNĖS GEROVEI.

A.L.B. KRAŠTO VALDYBA

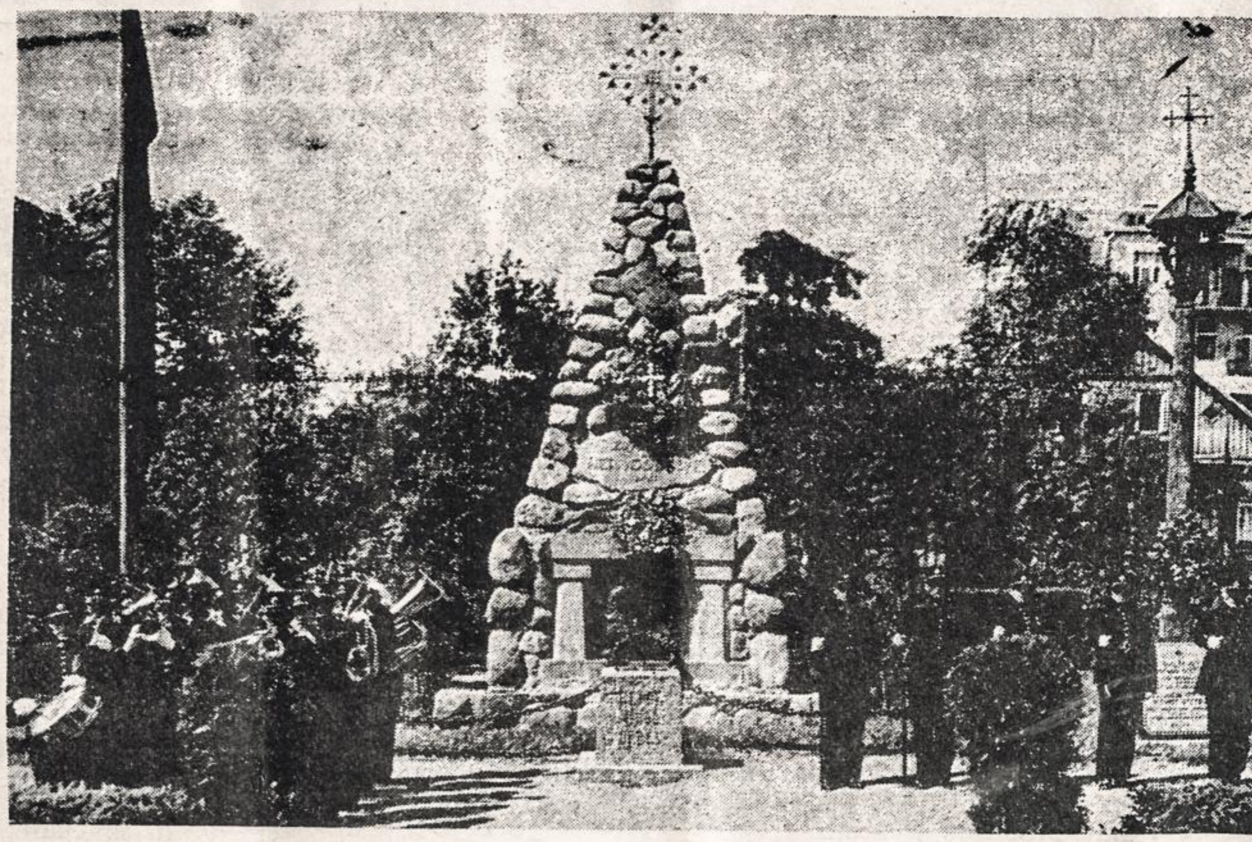

Kaune prie Vytauto Didžiojo muziejaus Lietuvos nepriklausomybės laikais Nežinomo kareivio paminklas matome Karo invalidų orkestrą ir invalidų garbės sargybą. Paminklas pastatytas iš akmenų, surinktų iš laukų, kuriuose vyko kovos už Lietuvos laisvę

V. Mykolaitis - Putinas

LIAUDIES DAINA

Nuo Baltijos jūros lig Vilniaus kalnelių
Dejuoja lietuviai maskolių naguos,
Su ašarom gula, su ašarom kelia,
Tik vėjai, tik audros jų širdis paguos.

Budėkit, Žemaičiai,
Budėkit, Aukštaičiai,
Budėk, Dzūkija, budėk, Sūduva!

Pakils audros, vėjai,
Ir žus mūs skriaudėjai —
Atgims dar gražesnė laisva Lietuva!
Iš bočių sodybų išvarė mūs brolius,
Išniekino brangius senolių kapus.
Pavergęs mūs žemę raudonas maskolius
Mūs amžinas priešas ir buvo ir bus.

Budėkit, Žemaičiai, ir t.t.
Dejuoja vergovėj visi darbo žmonės,
Paskendę skurde ir nelaimėj karčioj,
Lygybės, brolybės ir laisvės svajonės
Išnyko žiaurioj bolševikų valdžioj.

Budėkit, Žemaičiai, ir t.t.

Į tolimus tyrus plataus Kazachstano
Jie grūda mūs brolius, Tėvynės vaikus,
O ten, kur iš seno lietuviai gyveno,
Atvarė kolchozninkų juodus pulkus.

Budėkit, Žemaičiai, ir t.t.

Bet jau nebeilgos vergovės mūs dienos,
Jau artinas keršto rūsti valanda,
Pavirs tuoj griuvėsiais kalėjimų sienos,
Kovoj žengs į laisvę lietuvių tauta.

Budėkit, Žemaičiai,
Budėkit, Aukštaičiai,
Budėk, Dzūkija, budėk Sūduva!

Pakils audros, vėjai,
Ir žus mūs skriaudėjai —
Atgims dar gražesnė laisva Lietuva!

LIETUVOS AIDAS

Vyriausias redaktorius A. Smetona, artimiausi bendradarbiai: M. Biržiška, P. Bugailiškis, P. Klimas, kun. dr J. Staukevičius, agr. A. Stulginskis, dr. J. Šaulys ir A. Žmuidzinavičius

№ 22 (70) Vilnius, antradienis, 1918 m. vasario mėn. 19 d. II metai

LIETUVOS TARYBA skelbia Lietuvos nepriklausomybę

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaipo vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18—23 d. 1917 metais, **skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:

Dr. J. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydaitis. St. Kairys, P. Klimas. D. Malinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrulis, Dr. J. Šaulys, K Šaulys, J Šernas, A. Stulginskis, A Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Vailokaitis, J. Vileišis.

1918 m. vasario 19 d. Lietuvos Aido pirmame puslapy buvo atspausdinta Lietuvos Tarybos deklaracija skelbianti Lietuvos Nepriklausomybę. Šis Lietuvos Aido numeris buvo vokiečių karinės valdžios tuoj konfiskuotas ir uždraustas platinti.

VASARIO 16-JI

"Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia", taip skamba mūsų himno žodžiai. Šiuose žodžiuose slypi didelė išmintis ir prasmė mūsų tautos gyvastingumo. Ne vien tik graži ir didvyriška romantika turi mus žavėti ir stiprinti, bet ir nuoga, reali, tragiška ir garbinga praeitis, kurią išgyvenome ir tebegyvename.

Vasario 16-ji mus įkvepia dideliems darbams, nes toji šventė vainikuoja didelius praeities darbus, ne romantiškus, bet sunkius laikus,. Nepriklausomybę atgavome ne kokiu nors aktu, o sąmoninga ir ilga kova, pradedant nuo Valančiaus laikų ir baigiant nepriklausomybės kovomis. Pats Vasario 16-sios aktas yra tik iškilmingas pareiškimas, kuris vainikuoja tuos garbingus žygius ir apreiškia tautos valią.

Štai dėl ko esame ir mes įpareigoti švęsti Vasario 16-sios šventę. Tauta, kuri nutraukia ryšį su praeitimi, yra pasmerkta išnykti. Romėnai turėjo tokią patarlę: žmonės, kurie nežino istorijos, yra vaikai. Savo tautos istorija žinoti yra būtina, kitaip neturime realaus pagrindo savo tautinei gyvybei. Turime suprasti, kad tauta yra viena istorijoje: jos mirę nariai jau yra savo dalį atidavę, dar negimę - atiduos, todėl jų vertė yra reali, jie sudaro istorinę tautą. Gyvieji yra tarpininkai tarp praeities ir ateities, juose glūdi praeities ir ateities potencija. Kai likimas, geriau pasakius gyvenimo aplinkybės, pastato tautai klausimą - būti ar nebūti? - tai į šį klausimą gali atsakyti tik gyvieji. Galime atsakyti - būti, ir tada turime įveikti visas nepalankias aplinkybes. Bet galime atsakyti ir - nebūti - savanoriškai numirti, kaip daugelis iš mūsų jau padarė, pasitraukdami iš lietuvių tarpo; vieni tyliai nutautėjo, kiti apšmeižę tautą, apkaltinę savo draugus, perėjo priešų pusėn.

Kai žiūrime į savo nedidelę bendruomenę, norėtųsi ją matyti kietą kaip granito junginį, sucementuotą interesais, kultūra, istorija, paveldėjimu ir garbe. Bet, deja, kaip dažnai tas junginys yra panašus tik į praskydusią varškę. Tai niekam garbės nesudaro, tai charakterizuoja mus pačius, mūsų silpnumą, laiko neturėjimą, intereso praradimą, senatvę ir išsekimą. Ar tiek begalime? Mums reikia geros pirties, aštrios sąžinės rykštės, kad pajustume savo tautinę vertę. Mums reikia tautinių meditacijų, reikia ieškoti gyvenimo prasmės.

Atlikime tą, ką privalome atlikti kaip žmonės, kaip lietuviai. Vasario 16-ji šventė tai gali mums padėti.

am.

***

—REIKALAS RIMTAS, REMKIME SPAUSTUVĖS VAJŲ.

sentimentas lietuvaitei

Tu kaip gėlelės laukinės:
skaisti, graži, nekalta.
Tave regiu ir baimės
mano širdis apimta.
Rodos man, ranką uždėti
tau aš turiu ant galvos,
meldžiu Dievo, kad liktum
skaisti, graži visados.
H. Heine. (Vilkaičių foto).

AR MUMS LAIKRAŠTIS REIKALINGAS?

Rodos, tokį klausimą neturėtume statyti, o tačiau klausimas taip jau stovi. Ar reikalingas A.L.B. laikraštis?

Prieš metus buvome pakviesti perimti "M.P." Administracinės Komisijos darbą, per tą laiką teko susipažinti su leidimo, administravimo ir redagavimo darbo sąlygomis.

Visų pirma spaustuvei suorganizuoti trūksta prityrusių ir norinčių tą darbą dirbti žmonių. Suorganizuoti pilną spaustuvę, akcinės bendrovės ar kuriais kitais pagrindais, reikia žmonių, kurie būtų suinteresuoti arba pelnu, arba dirbtų iš pasiaukojimo lietuvybės išlaikymui. Deja, tokių žmonių Sydnejuje sunku surasti. Kai nėra žmonių, tai ir darbas negali būti padarytas. Taigi, suorganizuoti bendrovę spaustuvei steigti nėra vilčių. Reikia ieškoti kitų būdų, tas kitas būdas ir yra vienintėlis, kurį esame jau pasirinkę, ir apie kurį jau visi žinome, taigi nereikia ir kalbėti.

Spausdinimo mašinėlė Varityper yra jau pasenusi, garantija greitai pasibaigs ir su remontais ir naujomis dalimis susidarys daug sunkumų, gali atsitikti, kad negalėsime kurį laiką laikraščio iš viso išleisti. Toji mašinėlė yra labai nepraktiška: ja rašant mašininkei reikia laikraščio tekstą du kartu surinkti, kas pabrangina darbą. Be to, lietuvišku šriftu negalime naudotis, dėl nevykusio imontavimo lietuviškų ženklų. Angliśku šriftu rašant, apsunkina redaktoriaus darbą - reikia tuos ženkliukus sudėti ranka. Gaunasi dvigubas nepatogumas, apsunkinamas bereikalingu darbu redaktorius ir laikraštis netenka gražaus šrifto išvaizdos. Todėl naujos mašinėlės įsigijimas darosi būtinas.

Krašto Valdyba ir Administracinė Komisija yra susipažinusios su naujais mašinėlių modeliais ir rado, kad geriausia mūsų reikalams būtų įsigyti mašinėlę - kompiuterį, kuria naudojasi jau p. V. Vijeikio spaustuvė Čikagoje ir "Dirvos" laikraštis Clevelande. Jas yra matęs mūsų laikraščio redaktorius A. Mauragis ir jam jos patiko. Jis ir mums jas rekomenduoja. Iš "Dirvos" sužinome, kad toji mašinėlė kainavo $8,219.55 su dviem šriftais ir visais priedais. Mums gali kainuoti daugiau, nes reikės sumokėti muitą.

Nutarimas skelbti vajų ir pirkti naują mašinėlę yra rimtai apsvarstytas tiek Krašto Valdybos, tiek ir Administracinės komisijos. Atrodo, kad neturėtų būti abejonių. Jei norime turėti laikraštį, turime remti vajų.

Iki šiol vajus silpnai eina, keli entuziastai atsiuntė savo dalį, kiti laukia kol pas juos ateis ir paprašys aukos. Žinokime, kaip sunku yra surasti žmones, kurie pasiaukotų ir važinėtų per rajonus, prašydami paremti spaustuvės vajų. Žinoma, be to neapseisime, teks Apylinkių valdyboms šį reikalą organizuoti. Tačiau dideliai palengvintų darbą tie, kurie jau iš anksto nusistatę kiek duoti, pasiųstų savo auką Administracinei Komisijai Box 4558 G.P.O. Sydney, N.S.W. 2001. Kas duoda greitai, duoda dvigubai.

Neatrodo, kad būtų per sunki našta Australijos Lietuvių Bendruomenei išlaikyti savo laikraštį, tačiau žinokime, kad jei neparemsime, jei nesirūpinsime, tai nieko nebus ir laikraštį galime prarasti. Mes skatiname savo tautiečius šį reikalą greitai ir dosniai paremti. Reikalas yra rimtas ir rimtai turime į jį atsinešti.

V. Bitinas
"Mūsų Pastogės" Adm. K-jos p-kas

***

KAROLIUI PRAŠMUTUI 60 METŲ

Karolis Prašmutas vienas ryškių jų veidų Melbourno lietuvių kolonijoje. Sausio 20 d., dalyvaujant artimesnių draugų būreliui, atšventė savo 60-čio jubiliejų, drauge sujungdamas sūnaus Lino, Chadstone High moskleivio, 16 metų gimtadienį, dukros Zitos universiteto ir dukros Birutės gimnazijos baigimus. Vaišių proga savo žodyje, lyg darydamas nueito kelio apyskaitą, Karolis tikrai įtikinamai galėjo pasidžiaugti rezultatais - gerai išauklėtais ir sėkmingai besimokančiais vaikais. Tačiau jau kitų pareiga pabrėžti, kad Karolis yra ne tik geras šeimos tėvas, bet ir nepailstamas, ne sekmių nepalaužiamas lietuvių bendruomenės darbininkas. Ji visad sutiksi bet kokiame bendruomenės susirinkime bei suėjime. Savo darbu ir pinigais daug ir labai daug yra prisidėjęs tvarkant ir remontuojant Melbourno lietuvių namus. Pasirodo jis ir spaudoje, jei galvoja, kad reikalas rimtas. Yra Krašto Tarybos narys.

Karolis yra Vilniaus krašto lietuvis, gimęs 1914 metais, sausio 19 d., Bernotų kaime, Švenčionių aps. Buvo mobilizuotas ir kariavo lenkų armijoje. Penkerius metus išbuvo belaisviu Vokietijoje. Po karo įsijungė Oldenburge į lietuvių stovyklą. Į šį kraštą atvyko pirmuoju transportu 1947 m. 1952 m. Melbourne vedė žmoną Mortą su kuria susilaukė trejetos vaikų.

Karolis Prašmutas.

Gyvena mažame East Malvern priemiestyje, savo muriniame name. Gerai prižiūrėtas sodas, pilnas vaismedžių ir daržovių. Dirba valstybinėje elektros bendrovėje bevielio telefono instoliatoriumi. Teko nugirsti, kad sukakties proga žmonai nupirkęs ir vasarvietę.

Vaišių proga širdingu žodžiu Karolį ir jo šeimą sveikino kun. Pr. Vaseris. Jautėsi, mat, lyg ir "kaltininkas" - Prašmutus supirsęs ir sujungęs. Garbė teko žodį tarti ir šių eilučių autoriui. Daug džiaugsmingų ir darbingų metų Karoliui ir jo šeimai.

A. Zubras

***

KAM ATITEKS PALIKIMAS?

Intriguojančią antraštę "Kam atiteks palikimas?" uždėjo savo rašiniui, kuris til po Gimtajame Krašte, tulas užsieninių palikimų "specas" Saliamonas Vaitraubas.

Autorius rašo apie okupacinės valdžios įsteigtą Vilniuje "Injurkolegiją", kuri ieško išeivijoje betestamentinių palikimų, atranda tokiems palikimams įpėdinius ir pretendentus ok. Lietuvoje, arba SSSR teritorijoje. Tokiu būdu, rašo Saliamonas Vaitraubas, betestamentiniai palikimai tenka giminėms. Iš tikrųjų, iki šiol išeiviai nesirūpina savo turto tvarkymu po mirties. Nesenas įvykis su pasiturinčiu Chicagos lietuviu, kurio palikimą pasiėmė vilniškė "Injurkolegija" sukreté chicagiškę visuomenę. Žinomo veikėjo, patrioto, lietuviškų vajų rėmėjo palikimas buvo išgabentas į ok. Lietuvą, sovietinį iždą paremti stiprios valiutos ištekliais.

Niekas negali kalbėti prieš palikimo atidavimą giminėms. Miręs nerūpestingas asmuo, nepalikęs testamento - ir geradariškos įstaigos pasirūpina, kad palikimas atitektų tiems, kam jis etiškais bei moraliniais sumetimais priklausyti turėtų. Tačiau aplink vilniškę "Injurkolegiją" susi kaupia tiek specifinių aspektų, kad rūpinimasis betestamentiniais palikimais tampa SSSR iždui dolerių gaudymu. Už "patarnavimą" ta "Injurkolegija" ima 10% palikimo sumos. Valstybei atitenka draudos, apsaugos, specifinių išlaidų, valiutos keitimo, turto iki jo pardavimo administracijos, valiutų svyravimo ir dar kitokios pajamos. Kaip matome, palikimo liūto dalis atitenka SSSR iždinei. "Injurkolegija" pargabena palikimo liekanas į Vilnių. Čia prasideda, kaip rodo praktika, režiminės machinacijos įpiršti įpėdiniams valstybinių paskolų lakštus. Kada įpėdiniai turi šiek tiek palaidų rublių kuriais pavirto doleriai, vien dėl lojalumo rodymo, jie perka valstybinės paskolos lakštus, kas jiems nesuteikia nei pajamų, nei konkrečios finansinės naudos. Tie lakštai niekad valstybės neišperkami, bet periodiškai keičiami naujomis serijomis. Nereikia išleisti iš akių, kad doleriai keičiami oficialiu SSSR kursu, dolerį labai nuvertinančiu. Bet rubliai, gauti už nuvertintus dolerius neturi krašte tos perkamosios galios, kurią JAV-se turi doleris. Pagal šias valiutines machinacijas menkavertiškas sovietinis automobilis gali kainuoti brangiau už Continental. Ta pati palikimo liekanų nuvertinimo taktika taikoma bet kurią sovietinę prekę perkant.

"Palikimas atitenka mūsų krašto gyventojams", dėsto Saliamonas. Jis Saliamoniškai apeina esminį momentą. Tiktai palikimo dalis atitenka įpėdiniams. Ir čia taip pat daug liūdnų kurjozų. Lietuvio patrioto išeivio per dešimtmečius sukurtas gerbuvis, betestamentiniam palikimui esant, atitenka sovietinio režimo šului, kuris demonstratyviai atiduoda tą palikimą SSSR iždinei, valstybės paskolos lakštus ar kitokius "Ginkluotų pajėgų rėmimo" bonus pirkdamas. Šie kurjozai, deja, yra tikroviški! Retas pareigūnas ok. Lietuvoje išdrįsta pasidžiaugti palikimu iš kapitalistinės Amerikos.

"Injurkolegija" Vilniuje nėra ok. Lietuvos prasimanymas. Tai yra dalis "visasąjunginės" institucijos, kuri seka etninių grupių reikalus Amerikoje ir Kanadoje. Įstaiga samdo advokatus didesniuose miestuose, kuriems paveda administruoti betestamentinį palikimą. Tokiai globai pagrindą sudaro ok. Lietuvoje surastas pretendentas į palikimą.

Saliamonas Vaitraubas pasakoja apie porą atvejų, kur palikimas buvo "Injurkolegijos" suglobotas. Palikimo liekanos padalintos tarp įpėdinių, gyvenančių ok. Lietuvoje. SSSR turėjo gražaus pelno. Būna ir pokštų. Vieną palikimą norėjo apžioti, kai turtas buvo užrašytas įpėdinių, gyv. ok. Lietuvoje. Staiga paaiškėjo, kad testatorius įrašė sąlygą: palikimas gali būti išgabentas tada, kada Lietuvoj bus panaikinta ... sovietinė santvarka! Pasitaiko absurdiškiausių atvejų. Testatorius pasamdė amerikinį teisėją asmeniškai nuvežti ok. Lietuvon 40,000 dolerių čekį. Teisėjas pasivažinėjo, nuvežė ir čekį. Čekis, aišku, pateko valdžios pareigūnų žinion.

(Nukelta į 5-tą psl.)

STUDENTŲ ŽODIS

Redaktorė E. Žižytė, 18 Gloucester Rd.. Epping N.S.W. 2121 (tel. 869 - 1159)

NAUJIENOS

* Š.m. sausio 19 d. Sydnejuje susituoké Albinas Pužas su Danute Boguslawski. Danutė studijuoja mokytojų koledže. trečiuosius metus. Jaunieji susipažino bešokdami Sydnejaus tautinių šokių grupėje. Sutuoktuvės atliktos lietuvių Šv. Joachim'o bažnyčioje, o vaišės vyko Belhaven Ballroom Wentworthville. Visų studentų vardu linkime jiems daug sėkmės naujame gyvenime!

* Mokytojų šeima Violeta Deikutė Croft gruodžio 9 d. susilaukė pirmagimio sūnaus - Justin'o. Jų visa šeima persikrausto į Armidale, kur Violetos vyras David mokytojaus Armidales Mokytojų Koledžio demonstracijos mokykloj.

* Gerai žinomas melbourniškis Jonas Šemetas darbo sumetimais persikėlė į Sydnejų. Atrodo, kad melbourniškiai mėgsta Sydnėjų. Pereitais metais čia gyveno inž. Algis Milvydas, o jam grįžus į Melbourną, tuojaus kitas melbourniškis atsikėlė į Sydnejų.

* Liuda Apynytė, buvusi ALSS Sydnejaus skyriaus pirmininkė, šalia turimo humanitarinio mokslo laipsnio (B.A.), ji pereitais metais baigė dramos artistų kursus. Liuda įsijungė i skraidojančią teatro trupę ir su vaidinymais yra aplankiusi daugelį N.S.W. mokyklų. Liuda savo artistiškus gabumus yra parodžiusi lietuviškuose parengimuose jau nuo pat vaikystės dienų, todėl tikimės, kad jos pasirinkta artistės profesija bus labai sėkminga.

* Kita labai talentinga smuikininkė, yra Virginija Inkrataitė, kuri šiuo metu yra išvykusi su koncertais į P. Azijos kraštus. Ji dalyvauja Music Viva Australia trupėje, kur groja smuiku. Nors Virginijai tėra 19 metų, bet jau ji yra įsigijusi koncertavimo muzikės diplomą ir muzikos mokytojos diplomą ir su koncertais yra pasirodžiusi visoje Australijoje. Virginija praeitų metų gruodžio konservatorijoje atžymėta - "Student of the Year". Grįžus iš Azijos Virginija žada laikinai mokytojauti konservatorijoj ir ruoštis profesiniams pasirodymams.

* Sausio 1 d. Julija Bogužaitė atšventė savo 21-jį gimtadienį. Julija yra pavyzdinga vyr. skautė, ir keleta metų yra šokusi Sydnejaus tautinių šokių grupėje. Ji labai sėkmingai užbaigė N.S.W. U-te medicinos trečių metų kursą. Gimtadieniui atšvęsti į p. Bogužienės namus atsilankė daug svečių. J. Laurinaitis visų svečių vardu graziai išreiškė linkėjimus: - Kad tokiai gerai lietuvaitei ir gabiai studentei visas gyvenimas būtų laimingas ir sėkmingas.

* Linkime sėkmės Viktorui ir Sue Bagdonavičiams, kurių vedybos įvyko sausio m. Viktoras pereitais metais Sydnejaus U-te įsigijo Odontologo laipsnį ir šiemet pradėjo praktiką.

* ALSS Sydnejaus Sk. v-bos fuksų atstovas Arūnas Pilka šiuo laiku yra išvažiavęs į Japoniją. Jis ten nukeliavo pagal Australijos - Japonijos studentų pasikeitimo schemą. Arūnas gyvens japoniškoje šeimoje. Tikimės, kad jis grįžęs aprašys savo įspūdžius apie šį įdomų kraštą.

Sekantis ALSS suvažiavimas, kuris įvyks šių metų pabaigoje, Adelaidėje, atrodo, bus labai sėkmingas, nes ALSS Adelaidės Sk. pirmininkė Valdonė Mikeliūnaitė jau dabar paruošusi programą. Bendras studentų susirinkimas vyks The Old Mill restorane. Po jaunimo koncerto bus studentų organizuotas pobūvis. Užbaigai bus tradicinė studentų kelionė į Barossa Valley.

Tikim, kad studentai jau iš anksto ruošis į tą suvažiavimą.

* Gailė Intaitė sausio 18 d. apsivedė su John Dennett. Sutuoktuvės atliktos Šv. Petro bažn., North Sydney, o į vaišes svečiai rinkosi į Virginian Gardens Eppinge. Gailė studijuoja humanitarinius mokslus Sydnejaus U-te. Visi studentai linki jiems daug laimės šeimyniniame gyvenime!

* Rūta Bielskytė, darbšti studentė iš Adelaidės sausio 19 d., savo namuose atšventė 21-jį gimtadienį. Rūtos draugai į jos gimtadienį rinkosi iš visos Australijos (Sydnejaus, Melbourne ir kt.) ir labai maloniai praleido laiką.

Rūta jau kelinti metai kaip vadovauja ir pati šoka Tautinių Šokių grupėje. Ji mokytojauja lietuvių savaitgalio mokykloj. Sekasi jai ir studijos Flinders U-te, kur ji Bachelor of Education antrų metų egzaminus išlaikė su credit pass. Ilgiausių metų Rūtai!

* Atrodo, kad visos mergaitės šiuo metu yra išvažiavusios iš Sydnejaus. Dalia Mickutė, Violeta Bitinaitė ir Ugnė Kazokaitė skraijoja po Europą. Virginija Inkrataitė koncertuoja P. Azijos kraštuose. Birutė Leverytė su savo broliu Vytu ir drauge Julie lankėsi Malazijoj, Thailande. Labiausiai patiko Pilipinai, kuriuose ilgėliau apsistota. Birutė baigė BA Honours (geografija) ir šiais metais persikels į Melbourną, kur ji dirbs su ARRB, ir tuo pat laiku studijuos Melbourno U-te.

* Gruodžio 26 d. Sydnejaus studentai gausiai dalyvavo pobūvyje pas Ričardą Badauską. Laikas praleistas labai jaukiai bedainuojant ir besimaudant p.p. Badauskų plaukiojimo baseine.

* Australijos studentai mėgsta keliauti. Laike šių metų vasaros atostogų Adelaidėje lankėsi šie sydnejiškiai: Eugenijus Intas, Andrius Meiliūnas, Kajus Kazokas, Algis Sankauskas ir Eglė Žižytė. O i Sydnejų buvo atvykę šie adelaidiškiai: Rūta Bielskytė, Milda Staugaitė, Šarūnas Vabolis ir Audronė ir dr. Antanas Stepanai.

* Gegužės m. adelaidiškiai praras savo labai veiklų Jaunimo S-gos pirmininką dr. Antaną Stepaną, kuris su žmona Audrone ir sūnum Pauliuku išvažiuoja į Angliją pagilinimui studijų. Antanas yra specialistas koronarinių ligų srityje ir nori dar daugiau specializuotis toje srityje Anglijoje. Visas Adelaidės jaunimas pasiges jo jam išvykus, tačiau viliasi, kad jis greitai grįš. Sėkmės Antanui!

***

JŪRATĖ KANTVILAITĖ B.M. IR B.S.

Po ilgų 6-rių metų studijų, kartais ir gana sunkaus darbo ir didelių pastangų Jūratė Kantvilaitė baigė Hobarto universitetą ir prieš pat Kalėdas gavo savo B.M. ir B.S. laipsnį. Tai pirma lietuvaitė gydytoja Hobarte. Gimusi jau Australijoje, tačiau pilnateisė lietuvių tautos dukra, mokanti vartoti lietuvių kalbą gyvu žodžiu ir raštu.

Studijos neleido Jūratei labai daug reikštis lietuvių bendruomenės gyvenime. Tiesa, vaiku būdama, vėliau gimnaziste, pasakydavo daug eilėraščių lietuviškuose minėjimuose, skambindavo pianinu, važiuodavo į Lietuvių Dienas, dalyvaudavo programose. Susikūrus čia Hobarte "Ventos" tautinių šokių grupei, ji buvo viena iš pirmųjų šokėjų ir tik paskutinius 2-jus metus nebeturėjo laiko šokti.

Sunku būtų pasakyti ką Jūratė labiausiai mėgsta: mažai kas ją mato be knygų, mažai ji pati kalba apie save. Tačiau klasikinę muziką tai tikrai mėgsta, daugelį laisvų momentų ar dirbdama praleidžia klausydama koncertų, operų. Savo muzikos pamėgimu dalinasi šiek tiek ir su kitais. Kiekvieną sekmadienį, jei tik gali, groja vargonais Šv. Juozapo bažnyčioje, Hobarto mieste.

Dabar Jūratė atlieka privalomą vienų metų praktiką Hobarto ligoninėje. Po to svajoja nuvažiuoti į Lietuvą aplankyti savo senelį, dėdę, tetas ir daugelį pusbrolių Vilniuje. Galvoja dar pasilikti Europoje, pamatyti draugę Londone, pasižvalgyti po naujus kraštus, pasidžiaugti laisve, nes grįžus namo laukia rimtas darbas, aukštas tikslas, kuriam ji yra nuoširdžiai atsidavusi. Šį savo tikslą ji pasiekė ne kokiais ypatingais gabumais, bet ištverme ir nuolatiniu, kruopščiu darbu.

Lieka tik palinkėti jaunajai gydytojai, kad ir toliau ištvermingai tęstų savo pasirinktą kelionę, kaip garbinga ir pavyzdinga lietuvė moteris.

A.K.

***

ALSS AKADEMINIS SAVAITGALIS

ALSS Sydnejaus Skyrius š.m. vasario 23,24 25 d.d. rengia Akademinį Savaitgalį, į kurį kviečiame dalyvauti visus Australijos studentus, filisterius ir abiturientus. Savaitgalis vyks australų skautų stovyklavietėje, Tahmoor, N.S.W. (apie 40 mylių nuo Sydnejaus). Vietovė tikrai graži, upė ten pat. "Ausros" Tuntas paskolins palapines, bet bus įmanoma miegoti ir ten esančioje didelėje pasiūrėje. Maisto nereikia atsivežti.

KAS REIKALINGA PASIIMTI?

1. Patalinę - lovą. 2. Indus. 3. Maudymosi kostiumą. 4. Mokėstį - $7.50.

Savaitgalio rengėjams iš anksto reikalinga žinoti dalyvaujančių skaičių, todėl prašome ne vėliau vasario 10 d. pranešti apie savo dalyvavimą: Miss R. Maksvytytė, 7 Flemming St., Carlingford, 2119. Tel. 871 6269, arba Mr. R. Skeivys, 215 Vimiera Rd., Eastwood, Tel: 86 4446

ALSS Sydnejaus Sk. V-ba.

***

AKADEMINIO SAVAITGALIO PROGRAMA

ŠEŠTADIENIS VASARIO 23 D.
11.00 Atidarymas
12.30 Pietūs
2.00 Paskaita: Keramika, skaito J. Janavičienė.
4.00 Maudymasis
7.00 Vakarienė: King George IV restorane, Picton.

SEKMADIENIS, VASARIO 24 D.
8.00 Kėlimasis.
8.30 Pusryčiai.
10.00 Paskaita: Psichologija, skaito Aleks Gilantas
12.30 Barbeque
1.00 Paskaita: skaito Jurgis Janavičius.
4.00 Maudymasis
6.30 Vakarienė
7.00 Creative Drama: Rimas Milašas ir Ričardas Bukevičius.

PIRMADIENIS VASARIO 25 D.
8.00 Kėlimasis
8.30 Pusryčiai
10.00 Programa
12.30 Uždarymas

STUDENTŲ EGZAMINŲ REZULTATAI

Žemiau dedame sąrašą studentų, kurie savo metinius egzaminus yra išlaikę. Tačiau apgailestaujame, kad tas sąrašas nepilnas ir teapima tik tą dalį studentų apie kuriuos "S.Ž." redakcija gavo žinių.

Arts I: Algis Jakštas, Kajus Kazokas, Rasa Zinkutė. Arts II: Rūta Bielskytė, Milda Staugaitė, Eddie Šurka, Diana Tamošauskaitė, Venta Žemkalnytė. Arts III: (BA) Margaret Deckytė, Jūrate Janavičiūtė, Eglė Žižytė. Arts (French III): Audronė Stepanienė. Arts (BA Hons.): Aldona Kmitaitė. Dipl. Ed. Teresė Biretienė, Ričardas Bukevičius. Science I: Eddie Bainoravičius, Jonas Šliogeris, Šarūnas Vabolis. Science II: Jonas Mockūnas. Science III (B Sc.) Algis Leonavičius, Vytas Neverauskas, Leonas Reisgys. Pharmacy I: Edis Karpavičius. Pharmacy V: Antanas Mikutavičius. Medicine III: Julija Bogušaitė, Artūras Gružauskas, Rima Staugaitė, Dentistry I: Loreta Rupinskaitė. Dentistry II: Vita Bardauskaitė. Dentistry (final year) Viktoras Bagdona. Economics II: Algis Kusta. Engineering II: Povilas Janavičius. Engineering IV (B. Sc. BE) Paulius Kabaila. Highway Engineering (M. HE) Algis Milvydas. Music I. Zita Belkutė. Music III: Rasa Kubiliutė, Virginija Inkrataitė, Algis Laurinaitis. Mokytojų Koledžas I: Elena Kiverytė. Mokytojų Koledžas II; Danutė Pužienė. Mokytojų Koledžas III: Dalia Adomenaitė, Algis Sankauskas. Mokyt. Koledžas (infants) I; Jūratė Juciutė. Mokyt. Koledžas (infants) II; Aukse Stankevičiutė.

SYDNEJAUS STUDENTŲ IR ABITURIENTŲ ŽINIAI

ALSS Sydnejaus Skyriaus V-ba numato š.m. pirmame trimestre šiuos parengimus.

1. Vasario 8 d. Studentams ir jų draugams barbeque.
2. Vasario 23,14, 25 d.d.: Akademinis Savaitgalis - Tahmoor'e.
3. Kovo 9 d.: Abiturientų Pobūvis.
4. Balandžio 6 d. Filmų Vakaras.

ALSS Sydnejaus Sk. V-ba.

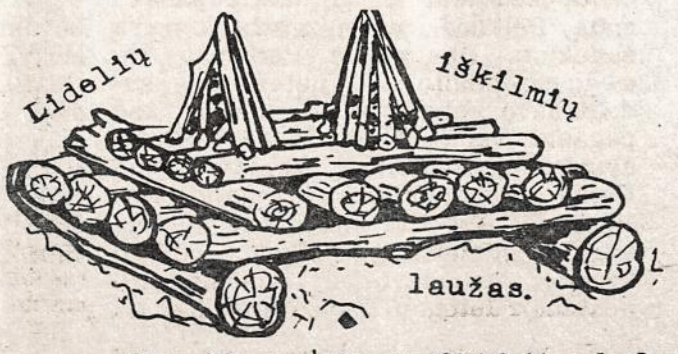

ŽODIS

SENOVĖS LIETUVIŲ TIKĖJIMAS

Rūta Kaunelytė

Kada pradėjo žmonės tikėti, mes nežinom, tačiau viena yra aišku, kad nuo seniausių laikų žmonės tikėjo į aukštesnes būtybes. Tiesa, rašytinių šaltinių apie senuosius laikus mes neturime, bet archeologija, etnologija, etnografija ir kiti giminingi mokslai sako, kad nuo seniausių laikų priešistoriniai žmonės tikėjo ir garbino įvairiausius dievus. Mažai žinome ir apie senovės lietuvių dvasinį gyvenimą. Senieji lietuviai nemokėjo rašyti ir apie tikėjimą nepaliko jokių raštų. Žinios buvo daugiausia perduodamos iš lūpų į lūpas. Daug galima išmokt iš senovės tautosakos, liaudies papročių ir archeologijos duomenų. Ligi 13 amžiaus rašto žinių yra labai mažai ir jos neaiškios. Daugiau žinių atsiranda 16 amžiuje ir po jo. Bet tuo laiku mūsų tikėjimui įtakos turėjo krikščionybė ir tas žinias duoda svetimtaučiai, todėl tos žinios nėra visai tikslios.

Visų aisčių, tai lietuvių, prūsų ir latvių tikėjimas buvo tas pats. Jie turėjo daug dievų. Vieni garbino labiau vienus dievus, kiti kitus. Pats religijos pobūdis buvo vienodas visur; visi garbino gamtą ir nesuprantamus jos reiškinius skyrė nezemiškoms jegoms.

Kaip visoms indo-europiečių tautoms, taip ir aisčiams labiausiai krito į akis ir juos stebino dangaus mėlynė su visomis nesuprantamomis dienos ir nakties šviesybėmis. O kas buvo nesuprantama ir žavinga, tas buvo dievu laikoma. Tuo būdu, aistis sudievino patį dangų ir jo kūnus. Pats žodis dievas aisčiams tur būt reiškė dangaus tėvą, jo mėlynės valdovą. Jis, rasit, buvo svarbiausias aisčių dievas. Gyvendami švelnaus klimato, civilizacijos nepaliestoj, gražioje Lietuvos gamtoje, lietuviai turėjo būti giliai religingos dvasios. Jie taip pat laikė dievais saulę, mėnulį, žvaigždes, aušrinę, aušrą ir net vaivorykštę. Kad lietuviai labai garbino saulę, rodo įvairios liaudies dainos. Pvz.:

Miela Saulytė, Dievo dukryte,
Kur taip ilgai užtrukai,
Kur taip ilgai gyvenai
Nuo mūs atstojusi?

Be saulės, lietuviai labai gerbė Perkūną, kurio jie bijojo dėl jo stipraus balso ir dažnai daromos žalos. Perkūnas buvo ilgiausiai, plačiausiai ir seniausiai garbinamas karių globėjas. Mūsų protėviai tikėjo, kad Perkūnas gyvendavo ant aukšto kalno. Už gerus darbus jį Dievas gyvą paliko ir davė jam aukštą vietą danguje. Jis dabar gyvena debesyse, turi didelius rūmus ir valdo visą orą. Žmonės tikėjo, kad Perkūnas kartais ateidavo ant žemės kaip rudabarzdis medžiotojas - didelis vyras. Kartais jis ateidavo kaip senis su varine barzda, laikydamas už virvės ožį vienoj rankoj, o kitoj kirvį, su kuriuo turėdavo bausti blogus žmones. Zmonės labai bijodavo jo ir net nedrįsdavo ištarti jo vardo, bet vadino jį "dievaičiu" ar "Dunduliu". Tautosakoje yra žinoma maldelė:

Perkūne, dievaiti,
Nemušk žemaitį;
Bet mušk gudą,
Kaip šunį rudą!

Kiti smilkydavo ir melsdavo: "Perkūne, dievaiti, susimilk ant mūsų, nustumk tą tamsybę ant tyrų, o mes tau būsim paklusnūs iki pabaigos svieto."

Liaudies tikėjimu, Perkūnas yra teisingumo saugotojas. Žmonės tikėdavo, kad tokį žmogų, kuris pasakė melą, Perkūnas nutrenks arba jo namą sudegins. Daugiausia Perkūnas nemėgdavo velnio. Jis net kartais sudegindavo nekaltų žmonių namus, kad pagautų velnią, bet žmonės dėl to nepykdavo. Žmonės tikėdavo, kad Perkūnas atsakingas už augalų sužaliavima, nes tik po pirmos audros augalai pradėdavo žaliuoti. Dėl to žmonės nesėdavo ir nesodindavo, nesulaukę pirmojo griaustinio. Kai tik pirmas griaustinis buvo anksti, žmonės džiaugėsi, nes tai reiškė ilgus ir derlingus metus. Bet jei pirmasis griaustinis buvo per anksti, žmonės nesidžiaugdavo, nes tada būdavo nederlingi metai. Žmonėms nebuvo leidžiama maudytis, sėdėti ant žemės, ar eiti be batų prieš pirmą griaustinį, nes žemė dar nėra apvalyta.

Reikšmingą vietą aisčių religijoje turėjo ugnis. Gerai buvo žinoma Gabija, kartais vadinama Panikė. Jos pareigos buvo globot Žemaitiją ir Aukštaitiją ir saugot namus. Taip pat jai buvo skiriama gydoma galia. Vieni mano, kad pirmą ugnį atnešė Perkūnas, o kiti mano, kad kregždė ugnį atnešė iš pragaro. Visoj Lietuvoj ugnis buvo laikoma šventa. Viename krosnies kampe visad žėrėdavo anglys. Ta vieta buvo vadinama židiniu. Židinyje ugnis buvo labai saugoma, nes jei ta ugnis užgestų, tai tą namą ištiktų kokia nors nelaimė. Tada reikėdavo atsinešt ugnies iš kaimynų su tikybinėmis apeigomis. Židinio ugnį saugot turėjo šeimininkė. Gulteidamos, šeimininkės sužerdavo židinio žarijas į vieną vietą, sakydamos: "Gyvenk su mumis ramybėje, šventa Gabija".

"Ugnele Gabijonėle, nekurstoma nedėk, užklostoma miegok ir nevaikščiok po šiuos namelius."

Žmonės tikėjo, jei kas užgesina ugnį su nešvariu vandeniu, mindžioja ją kojomis ar spiaudo į ugnį, tas padaro nuodėmę ir bus baudžiamas po mirties arba jo namas bus sudegintas. Zmonės taip pat tikėjo, kad ugnis yra gyva ir kad jai patinka druska. Dėl to jie įmesdavo žiupsnį druskos ir, ugniai spragsėt pradėjus, sakydavo:

"Šventoji Gabija, būk pasotinta."

Kai žmonės pamatydavo gaisrą, jie mesdavo druską, kad ugnis būtų pasotinta ir nurimtų. Kai būdavo epidemija, žmonės sukurdavo didelę ugnį ir visi stodavo prie ugnies ir smilkydavosi dūmais. Iš degančios ugnies buvo daromi spėjimai: jei ugnis sproginėja, reiškia, ateina svečias; jei degdamos malkos cypia, tai sakoma, kad ugnyje atgailoja mirusio žmogaus vėlė ir prašo gyvųjų pagalbos; tada žegnojama ugnis ir meldžiamasi.

Buvo labai plačiai paplitęs Žeminėlės kultas. Tai žemės deivė. Laidotuvių metu ir švenčių lietuviai turėdavo ceremonijas. Be žemės dievo buvo ir javų (pvz. linų) globėjų, lauksargių, kaukų, aitvarų ir kitokių dievybių.

Be šitų dievybių buvo laumės ir laimės. Aisčiai manė, kad jos ateidavo prie žmogaus, kai jis gimdavo ir tvarkydavo gyvenimą iki pat jo mirties. Taip pat buvo ir audringų jūrų dievaitis - Vėjopatis, Pušaitis, Barzdukas, derliaus dievaitis Rugius, Kruminė, Šulinis, Upinis, Ežerinis, Javinė, Žvėrinė ir kt. Aisčiai manė, kad kiekviename dalyke yra gera ir bloga dievybė.

Buvo ir vabalų kultas. Nieks neužmindavo žiogo ir skruzdėlynai niekad nebūdavo ardomi. Bet plačiausiai ir ilgiausiai buvo garbinamas žaltys. Jis buvo laikomas namų globėju ir buvo įvedamas į namą su visokiomis ceremonijomis. Viename kampe buvo paruoštas jam migis. Prie stalo buvo kviečiamas su ypatingomis ceremonijomis. Nieks neužgaudavo žalčio.

Medis buvo labai mylimas, nes jis gyveno, augo ir mirė kaip žmogus. Ypač buvo gerbiami ąžuolai, liepos, pušys, eglės, uosiai ir kadugiai. Kartais net visa giria buvo gerbiama. Sitose giriose nebuvo leidžiama mindyt žolės ar laužti šakelių. Aisčiai manė, kad čia gyvendavo dievai ir mirusios žmonių sielos.

Įvairios žolės buvo laikomos šventomis dėl jų gydomųjų galių. Briedžio oda buvo nešiojama kaip apsauga nuo mirties karo metu. Susitikimas su kokiu šventu gyvuliu turėjo visokias reikšmes.

Senovės lietuviai garbino dievus lauke ir yra daug rasta Aukų kalnų, Alkos kalnų, Aukalnių ir pan. Senovės lietuviai tačiau niekad negarbino ir nekūrė stabų ir jų negalima vadinti stabmeldžiais. Galime tik vadinti juos pagonimis.

Žmonės visad norėjo užsitikrinti dievų palankumą ir permaldauti užsirūstinusius. Tam jie turėjo tarpininkus tarp žmonių ir dievų. Šitie buvo vadinami žyniais, vaidilomis, kriviais. Jie gyveno prie šventų vietų, Romuvų, laikė šventas ugnis, rinko aukas iš žmonių dievams. Be šitų dievo tarnų buvo ir visa eilė žymesnių tarpininkų - žygoniu, kurie ėjo iš kaimo į kaimą ir patardavo žmonėms jų dvasiniuose reikaluose, visokie burtininkai, kerėtojai, žolininkai, paukštučiai buré pauksčių pagalba ir kt.

ZITA IR BIRUTĖ PRAŠMUTAITĖS

Zita ir Birutė Melbourno lietuvių kolonijoje gerai pažįstami veidai. Jas visad sutiksi lietuvių parengimuose, dažnai ir kaip programų dalyves. Abi skautės, abi pianistės, abi buvusios lituanistinės savaitgalio mokyklos mokinės. Abi yra baigusios Oakleigh Šv. Širdies mergaičių koledžą.

Zita, 20 m. amžiaus, praeitais metais su labai gerais rezultatais baigė Monash universitetą ir įsigijo B.C. - bakalaurės laipsnį. Studijavo chemiją ir matematiką. Profesorių raginama lieka studijuoti ketvirtuosius metus. Galima tat tikėtis, kad ateityje įsigys ir magistrės laipsnį ir, galimas daiktas, pasieks universiteto dėstytojos karjeros. Studijuodama priklausė A.L. Studentų Sąjungai. Sekmadieniais groja vargonais lietuvių pamaldose.

Birutė, 18 m. abitūros egzaminus išlaikė su labai gerais pažymiais. Yra padavusi prašymą universitetui studijuoti humanitarinius (arts) mokslus. Yra baigusi p. P. Sungailos vadovaujamus, švietimo valdybos pripažintus bei išlaikomus, lituanistinius kursus. A.L. Studentų S-ga turės rimtą ir darbščią narę. Domisi lietuvių poezija. Dainuoja parapijos chore.

***

Vincas Mykolaitis-Putinas

IŠTIKIMYBĖ

Palaimos šviesią valandą
Ar juodu nesėkmės metu
Aš liksiu ištikimas žmogui
Ir sau pačiam.
Yra nematoma jungtis
Tarp mūs visų širdžių,
Ir saulėtą dienovidį,
Ir nykųjį vidurnaktį
Aš ją jaučiu, aš ją girdžiu.

Po kasdienybės pelenais
Karšta rusena žarija
Kiekvieno mūsų širdyje.
Tegul ji skaidriai įsižiebs
Draugystės šildančiais jausmais
Palaimos šviesią valandą
Ir juodu nesėkmės metu -
Ir tamsią naktį
Ir šviesią dieną -
Būties akimirką
Kiekvieną. - - -

***

Aisčiai tikėjo į pomirtinį gyvenimą. Jie manė, kad mirtis buvo tik persikėlimas į kitą pasaulį. Dėl to jie įdėdavo į kapą papuošalus, ginklus, darbo įrankius, žirgus, šunis sakalus, šiaip jų vartotus daiktus ir maistą. Jei koks žmogus buvo valdovas ar tarnas šitam gyvenime, bus valdovas ar tarnas kitam gyvenime. Tikėta, kad po mirties žmonės virsta medžiais, paukščiais, gyvuliais ir gėlėmis. Bet žmonės taip pat bijojo mirties. Jie uždėdavo akmenis aplink kapą, kad nubaidytų piktas dvasias. Baisiausia mirtis atrodė būti įmestam į vandenį.

Yra manoma, kad aisčiai žinojo kaip sušaldytą lavoną ilgiau išlaikyti. Kiekvienai šeimai buvo duodama girioje tam tikra vieta deginti lavoną. Tai buvo daroma su daugybe ceremonijų. Mirusio daiktams paskirstyti buvo laikomos arklių lenktynės. Greičiausio žirgo raiteliui buvo duodama daugiausia daiktų. Per laidotuves miręs būdavo raudotojų palydimas. Kuo turtingesnis buvo žmogus, tuo daugiau turėjo raudotojų. Žmonės manė, kad miręs iškeliauja "į aukštą kalnelį", "į amžinąją tėviškėlę", kur jis laikosi savo mirusiųjų bendruomenėje. Pomirtinį pasaulį jie vadino dausomis.

NAUDOTI ŠALTINIAI:
Dr. V. Daugirdaitė - Sruogienės "Lietuvių Istorija"
"Religions of the World"
Domo Veličkos - "Lietuvių Literatūra"
A. Šapokos "Lietuvos Istorija"

***

Prosenelis

Mergina, išdidžiai į jaunikaitį žiūrėdama, klausia:

— O ar tamsta turi kokį nors garbingą asmenį savo giminių tarpe?

— O kaip gi! Vienas mano prosenelis buvo garsus admirolas. Jis vadovavo viso pasaulio jūrų pajėgom.

— O koks jo vardas?

— Nojus!

KĄ AŠ MAČIAU AMERIKOJE

A. Mauragis

(TĘSINYS)

KELIONĖ Į BALTIMORĘ

Dangus jau buvo pilnas pilkos šviesos, kai atsikėlęs pažvelgiau pro langą, ežerėlis ir susiglaudę medžiai dangstėsi Rembrandto šviesiomis miglomis. Nuotaika buvo pakili bet liūdna, gaila skirtis. Žinau, kad niekada nei šios vietos, nei šių savo draugų daugiau nebesusitiksiu gyvenime.

Skubiai susipakavau daiktus ir išvykau į skaučių stovyklą, kur turėjau padėti Donei nuimti palapinę ir padėti susipakuoti daiktus. Rodos, buvo dar anksti, bet kai nuvykau, tai pamačiau, kad jau pusė palapinių buvo nuimtų, sesės kaip skruzdėlės tampė sunkius pakėtus, lanksté palapines, lygino griovelius, nepalikdamos jokio ženklo, kad čia dar vakar viré gyvenimas, skambėjo juokas, liejosi dainos ir virpino širdis. Greitai čia viskas nutils, pasiliks tos lieknos pušelės, liūdnos ir vienišos. Ir man buvo jų gaila.

Donę su Pauliną (Kalvaitienė iš Adelaidės) radau betupinėjančias apie savo čemodanus. Jos man siūlo pirmiausią išgerti kavos, o tada kibti į darbą. Žinoma, su malonumu priėmiau jų pasiūlymą. Buvo malonu su Paulina pasikalbėti prie kavos puoduko. Aš ją seniai pažįstu, dar iš tų laikų, kada Kaune gyvenome. Su Jonu Kalvaičiu susitikdavome teismuose, o ponią matydavau sporto aikštėse. Gerai pažinau ir brolį dr. Bruno Kalvaitį ir vėliau Innsbrucke susipažinau su Antanu ir jo ponia. Atsimenu, kelias naktis atvykęs iš Bregenze pas juos nakvojau. Dabar viską su Paulina perkalbėjome, prekratinėjome savo prisiminimus, kaip kokias senas ilgai lentynoje gulėjusias knygas, nuvalę dulkes pasidžiaugėme ir vėl padėjome į tas pačias lentynas, laukdami kitos progos jomis pasidžiaugti.

Dažnai pagalvoju, kaip gera, kad praeitis pasilieka atminimuose, kokie šalti būtume, jei neturėtume prisiminimų, ir kokie tušti...

Kai jau visus daiktus pakroviau į automobilį, paklausiau Donės, - o kur Antanuko daiktai?

– Jis nevažiuoja su mumis. Tėvas Kijauskas jį paims, jie išvažiuoja po pietų. Mes važiuosime į Baltimorę.

Man truputį buvo gaila, norėjau su šiuo vaikinu arčiau susipažinti, bet, aš dar turėsiu progos su Saulaičiais vėliau susitikti Waterbury.

Pavalgę pusryčius ir dar į kelionę šiek tiek įsidėję, atsisveikinome. Žinoma, man, kaip visada, tokiais atvejais yra griaudu. Visa tai, ką matau, ką jaučiu, staiga jų nebeteksiu, pasiliks atminimai. Kartais negaliu atskirti gyvenimo nuo sapno, jie taip panašūs. Ir dabar, kai automobilis visu greičiu išsitiesė ant ilgo kelio. stovykla pasiliko sapnų miglose, kurios aš negaliu realizuoti kaip gyvenimo. Aš jaučiuosi kaip po gražaus sapno.

Stebiu pro šalį skrendančius namus, laukus, medžius ir žinau, kad čia yra Amerika, bet tie dalykai manęs nestebina, vaizdai nuobodūs, įprasti, daug kartų kitur matyti. Čia nejaučiu to entuziazmo, kurį turėjau pirmą kartą važiuodamas per Europos Alpes, arba to įdomumo, kada pirmą kartą pamačiau Australijos gamtą. Viena kas mane čia stebina, tai tie keliai. Rodosi, kad visa Amerika gyvena ant tų greitkelių. Juos stebėdamas pajunti tą komercinę jų vertę, finansinę pajėgą ir techninę Amerikos galybę.

Važiuojame į Baltimorę, apie 400 mylių kelio, nusitiesusio per Ohio, Pennsylvanijos ir Marylando valstijas. Pasirinkome lengvesnįjį kelią toliau nuo didžiųjų miestų. Paliekame Pittsburgą dešinėje pusėje, važiuojame pro nedidelius miestelius, įdomu, kad jie beveik nieko nesiskiria nuo tokių pat miestelių Australijoje. Pakelėse yra gazo stotys (taip čia vadina benzino stotis), restoranai, poilsio kambariai. Kai kurie pastatai yra dekoruoti paveikslais iš nepriklausomybės kovų, kurios čia kadaise vyko. Sustoję išgeriam kavos, pasiimam ledų, oras karštas, tvanku, tik vieni negrai gerai jaučiasi. Matosi, kad jų karštis nevargina. Jie vaikšto dideliais žingsniais, jų judesiuose jaučiamas laisvumas, jie važinėja geromis mašinomis ir dėvi gerus rūbus. Donė mane perspėjo, kad aš kalbėdamas apie negrus nevartočiau zodį "negras", o "juodis" taip čia visi lietuviai juos vadina. Žodis "negras" yra įžeidžiantis, primenąs jiems vergiją. Kaip žodis "žydas" savo laiku Sovietuose buvo persekiojamas ir antisemitiškas, taip "negras" Amerikoje. Buvę atsitikimų, kad negras, išgirdęs taip jį vadinant, įsižeidžia ir tada prikimba. Visi bijo negrą užkabinti, nors daug iš jų yra tikrai mandagių ir gerų.

Važiuojame Pennsulvanijos miškais ir parkais, vienur kitur sustojame pailsėti, pasigrožėti. Pennsylvanija yra turtinga parkais, čia priskaitoma yra 92 parkai ir 700.000 ha miško. Čia yra didžiausios anglies kasyklos, kuriose daug ir lietuvių dirba. Klimatas čia yra kontinentalinis - vasaros labai karštos net iki 41 C ir žiemos iki - 33 C. Tą vasaros karštį mes dabar kaip tik jautėme važiuodami tirštais, žaliais miškais. Pirmieji pionieriai čia buvo švedai ir olandai.

Važiuojame gana patogiai, aš studijuoju žemėlapiuose apylinkes, miestų ir vietų istorijas, o Donė spaudžia gazą ir mūsų nedidelis žirgas prunkšdamas neša mus 70 mylių greičiu. Iš pradžių negalėjau susigaudyti tuose kelių skaičiuose: važiuojame vienu ir tuo pačiu keliu, o numerių visokių prirašyta. Kaip čia gali būti? Pasirodo, kad tinklas kelių, kuris dengia eriją, sutampa kai kuriais savo taškais ir net gana toli tęsiasi, taip kad į vieną kelią sueina du, trys ir daugiau kelių ir tada toje linijoje yra žymimi visi kelių numeriai. Taip kad tais greitkeliais važiuodamas visada gali nulėkti Dievas žino kur. Kai jau susigriebi, kad ne tuo keliu važiuoji, žiūrėk jau esi nuvažiavęs 5 - 6 mylias. O ir pastebėjęs negali iš to kelio išbėgti, turi tęsti tokiu pat greičiu kelionę, kol atsiranda proga išsukti iš kelio. Donė gerai važiuoja, tokių nuklydimų mes ne daug padarėme.

Daug amerikonų nesideda diržų, nors diržai automobiliuose yra privalomi, tačiau važiuotojas elgiasi kaip nori. Donė važiuoja be diržo, mėginau prikalbinti užsidėti. Ji man įrodinėja, kad ji daug saugiau jaučiasi be diržo, kaip su diržu. Kada įsitikinau, kad ji tikrai gerai vairuoja, nusiėmiau ir aš ir visą savo kelionę po Ameriką nebevartojau diržo.

Visą laiką stebėjęs aktyviai aplinką, pradėjau pavargti ir snausti, greitai susigriebiau prisiminęs Antano Saulaičio patarimą: žiūrėk, kad Donė nepradėtų snausti, kalbink ją.

– Done, kas tau labiausiai patiko stovykloje? - staiga paklausiau.

– O kas tau? – ji man trumpai atsakė.

– Man tas jaunimas, kurį mačiau. Koks tvarkingas, gražus. Kiek žymių žmonių mes jau turime. Žinai, mane stebino Avižienis, jis toks paprastas, toks kuklus skautukas, pasiruošęs kiekvienam patarnauti, kiekvienam padėti. Turėjau progos jį stebėti iš arti ir pasikalbėti. Nežinodamas kas jis yra, niekados nepagalvotum kad tas vyras–daktaras, profesorius, kuris amerikonams projektuoja erdvių kompiuterius, kad vadovauja didžiausioms ir slapčiausioms laboratorijoms, kad jis apskaičiuoja savo kompiuteriais erdvėlaiviu keliones į Marsą ir, Dievas žino, į kokias kitas tolybės. Rodos, jį tokį galėtų sovietai pagauti, o čia, kaip niekur nieko, bėginěja su skautukais po rajoną be sargybos, be šnipų ir be jokios apsaugos. Tai nuostabu, ar ne?

– Žinai, Aliuk, mane tavo kalba migdo, sustokime, aš valandėlę nusnausiu, kokį 15 minučių, bus geriau.

– Gerai, - entuziastingai priėmiau pasiūlymą.

Ji valandėlę nusnaudė, o aš po mišką pabraidžiau, palikdamas savo pėdas Pennsylvanijos žemėje. Čia begalinės lygumos, jokių kalnų nematyti.

– Važiuojam, dabar jau tikrai gerai, apie ką tu ten kalbėjai, ar gali pakartoti? - ironizuodama klausia Donė.

– Kartoti nereikia, tie dalykai tau neįdomūs. Juk jau 29 metai, kaip Palangą palikome, kaip mes nesimatėme, kiek daug pasikeitimų įvyko, kiek išgyventa... geriau grįškim į praeitį.

Iš tikrųjų, mes dar neturėjome progos pasikalbėti apie savo artimuosius palikusius Lietuvoje, apie mamos Stanislavos Venclauskienės mirtį ir kitus stiprius ir skaudžius išgyvenimus. Ji pasakojo man daug, kartais verkdama, kartais juokdamas , giliai ir jautriai išgyvendama. Pasakojau ir aš savo Odisėją. Taip atminimais begyvendami ir įvykius benarpliodami, privažiavome kryžkelę: dešinysis kelias vedė į Washingtoną, kairysis į Baltimorę. Pasukome kairiuoju, taigi į Baltimorę.

(Bus daugiau)

Sudiev sesės ir broliai ...

KAM ATITEKS PALIKIMAS?

(Atkelta iš 2-mo psl.)

Tas čekis ok. Lietuvoje yra nereikšmingas popierio gabalas, kol valdžia neuždės ant jo savo aprobato, kaip jis privalo būti realizuotas. Iš 40,000 dolerių pajamų iš užsienio uždedama apie 35% mokesčio valstybei. Tai yra pajamos ne iš darbo.

Saliamonas Vaitraubas įnirsusiai puola Lietuvos konsulatą Chicagoje už rūpinimąsi betestamentiniais lietuvių palikimais. Propagandinio įniršio pagautas, Saliamonas duoda suprasti, kad Lietuvos konsulatas stengiasi palikimais paremti veiksnių finansavimą. Jis vadina tuos veiksmus neteisėtais. Jis stebisi, kad JAV teismai respektuoja Lietuvos konsulato intervencijas betestamentinių palikimų bylose. Saliamonas apsimeta nežinąs, kad JAV vyriausybė (aišku, ir teismai) nepripažįsta sovietinės okupacijos.

Kurjoziškiausias yra tas Saliamono prasitarimas, kad ok. Lietuvos eiliniai žmonės laukia palikimų iš Amerikos; kad palikimai pagerina jų gyvenimo sąlygas. Vienas, palikimo dalelę gavęs, nupirko butą kolchoze. Kitas "išigijo: importinių baldų". Trečias padėjo rublius į einamąją sąskaitą. Daug kur palikimus gauna ir sovietiniai profesionalai, o amerikiniai testatoriai yra fabrikų darbininkai. Amerikos darbininko palikimas įgalina sovietinį gydytoją arba profesorių pastatyti kukliame savo bute "importinį baldą!"

Kam atiteks palikimas? – klausia Salimonas Vaitraubas. Atsakymas: palikimo liūto dalis atiteks sovietinio iždo "stiprios" užsieninės valiutos sektoriui.

(ba)

Iš "Dirvos"

***

KAZIMIERĄ BITINIENĘ, jos tėveliui Chocagoje mirus, liūdesio valandoje užjaučiame

Migevičiai,
Deikai,
Dudaičiai

KAZIMIERĄ BITINIENĘ, jos mylimam tėveliui mirus, giliai užjaučiame

Darai
Arai
A. Gilius

Tikybos pamoka

Tikybos pamokoj, mažųjų skyriuj, kapelionas ilgai aiškino mokiniukam apie nuodėmę, maldą ir atleidimą. Pabaigoj jis paklausė vieną mergaitę:

— Ką mes privalome daryti, prašydami Dievą atleidimo?

— Pirmiausia privalome padaryti nuodėmę

Istorija kartojasi

— Tėte, ar atsimeni tą įvykį, kurį man pasakojai, kai tave išmetė iš gimnazijos?

— Taip.

— Aš ką tik pagalvojau: kaip keista, kad istorija kartojasi.

Ligoninėj

Dažytojai, nuvykę į psichiatrinę ligoninę, dažė lubas. Palikę patalpos paluby ant virvių kabančias lentas, nuėjo kavos gerti. Tuo pasinaudodami keli pacientai, užsikorę ant tų lentų, išdarinėjo visokius šposus. Sanitaras pagrasino nupiausiąs virves, jeigu jie nedingsią nuo tų lentų.

Pacientai atšovė:

— Piauk, jei patinka.

Tada sanitaras pasiūlė tą darbą atlikti vienam pro patalpą praeinančiam pacientui. Sėdėję ant lentų išdykėliai tuoj nušikraustė žemyn. Nustebęs sanitaras ir klausia:

— Kodėl jūs nepabijojot mano grasinimo, o jo išsigandote?

— Todėl, kad jis kvailas, ir lentų virves tikrai būtų nupiovęs.

SPORTAS

XXIV-JI SPORTO ŠVENTĖ

B, Nemeika

XXIV-JI AUSTRALIJOS LIETUVIU SPORTO ŠVENTE

(TĘSINYS)

SEKMADIENIS - GRUODŽIO MĖN. 30

Šią dieną nebuvo rungtynių. Laisvą dieną dauguma išnaudojo Hobarto ir apylinkių pažinimui. Buvo organizuota ekskursija į Port Arthur. Trys autobusai ir kelios privačios mašinos nugabeno didelį skaičių sportininkų ir svečių į šią garsią vietovę. Diena buvo truputį apsiniaukusi, kartais palynojo. Visgi tas nesugadino ekskursantų ūpo. Port Arthur kitados, tik pradėjus anglams atvykti į Australiją, buvo baudžiamasis kalėjimas. Iš buvusių pastatų palikę tik griuvėsiai. Dabar valdžia pradeda šiuos griuvėsius restauruoti. Iš gidų pasakojimų kaliniai čia turėjo labai griežtą režimą. Pakeliui į šią vietovę yra labai gražių ir įdomių vaizdų. Atrodo, ši išvyka visiems patiko.

PIRMADIENIS - GRUODŽIO 31 D.

Baigėsi senieji metai, taip pat ir sporto šventė. Nos dar paliko kelios rungtynės bet laimėtojai jau beveik buvo žinomi.

Melbourno vyrai lengvai laimėjo prieš Hobartą. Rezultatai: 71 - 22 (35 - 10). Sydnejaus jauniai neturėjo vargo nugalėti Adelaidiškius. Laimėta 77 - 28 (29 - 7).

Įdomios rungtynės buvo tarp Geelongo ir Adelaidės vyrų komandų. Būsimieji čempijonai buvo tikri laimėjimu, bet vėliau turėjo baimės. Adelaidės "Vytis" prieš Geelongą sužaidė savo geriausias rungtynes. Pirmame puslaikyje geelongiškiai pirmauja, bet nepajėgė įsigyti didesnės persvaros. Adelaidės "Vyties" žaidėjai deda pastangas, nors kartas nuo karto atslūgsta ir leidžia priešininkams pelnyti lengvus taškus. Antrame puslaikyje už technišką pražangą iš aikštės pašalinamas adelaidiškis R. Beinoravičius. Tas adelaidiškių nesutrukdo. Priartėjama prie varžovų net vieno taško skirtumu. Gaila, čia vėl prasideda atoslūgiai. Adelaidiškiai nepajėgia pasispausti truputį daugiau. Gerai už pralaimėtojus sužaidė R. Reivytis (18 taškų) ir A. Pauliukevičius (16 taškų).

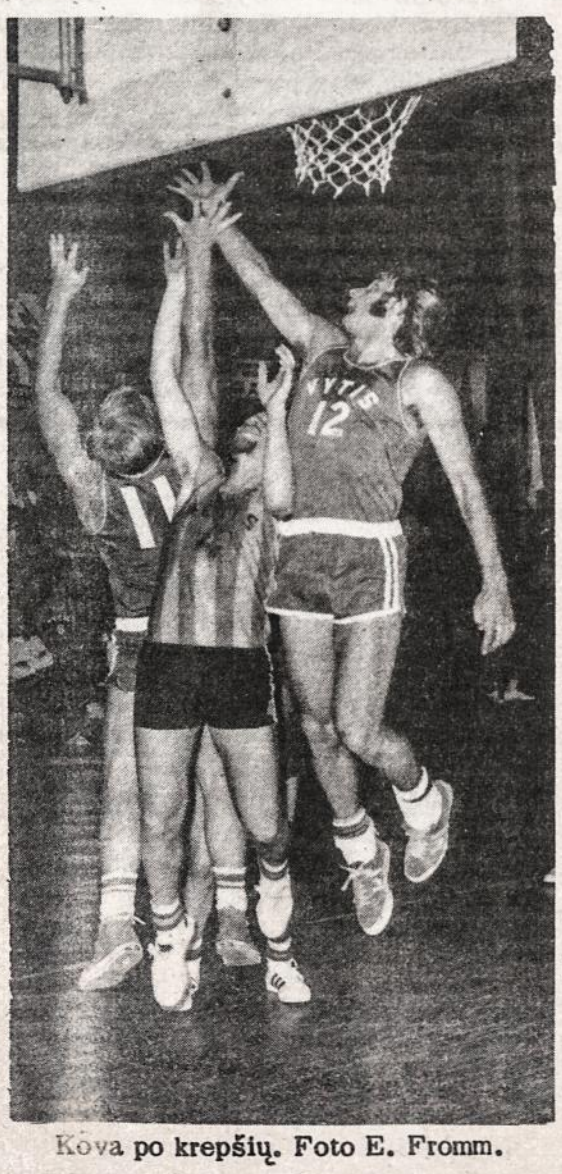

Kova po krepšių. Foto E. Fromm.

Geelongas laimėjo 67 - 60 (30 - 21).

Koviečių moterų komandos žaidėjų A. Kraucevičienės ir A. Kasperaitytės geras žaidimas nulėmė laimėjimą Sydnejui. Adelaidės komanda buvo ranka pasiekiamai prie laimėjimo, bet mažas tarpas nebuvo įveiktas. Rezultatai: 38 - 35 (22 - 21) Sydnejaus naudai.

Sydnejaus vyrai laimėjo 59 - 33 (22 - 16). prieš Bankstown. Paskutinėse Šventės varžybose Melbourno moterys patogiai nugalėjo šventės šeimininkes hobartiškes. Laimėta: 73 - 20 (23 - 16).

Toliau sekė Australijos lietuvių rinktinių ir Hobarto rinktinių (krepšinio) susitikimai. Šių varžybų pasižiūrėti prisirinko gana daug žiūrovų. Gaila, jie visi nepasiliko šventės uždarymo ceremonijoms.

JAUNIŲ RINKTINĖ - HOBARTO JAUNIŲ RINKTINĖ

Mūsų jaunių rinktinėj priešininkai buvo persilpni. Neturint didesnio pasipriešinimo sunku spręsti apie mūsų rinktinės pajėgumą. Atrodo kad pavienių žaidėjų yra gana gerų. Rinktinių rezultatai: 61 - 19 (31 - 10). Taškus mums pelnė: R. Leknius 19, E. Gvildys 16, M. Talanskas 7, L. Kanišauskas su G. Edintu po 6 ir P. Šutas 5. Du taškai pelnyti už komandinę baudą.

Moterų rinktinė sutiko kietą pasipriešinimą. Labai blogai pradedama žaisti. Tik po 5 žaidimo minučių pelnomi pirmi taškai. Priešininkės visą puslaikį pirmauja. Pagaliau, likus žaisti 3 min., mūsiškės išlygina ir persveria. Puslaikį laimime 20 - 15. Antrame puslaikyje priešininkės pajėgia pasivyti ir persverti 24 - 26 savo naudai. Labai blogai mūsiškės meto iš po krepšio. Penkias pražangas padaro gerai žaidusi aukštaūgė L. Pikelytė. Pačiu kritiškiausiu momentu, labai gerai pradeda žaisti ir metyti A. Kasperaitytė. Pasivejame ir išeiname į prieki. Nežiūrint priešininkių didelių pastangų išlaikoma persvara iki galo. Laimėta: 44 - 37. Taškai: A. Kasperaitytė 16, L. Pikelytė 10, K. Stalbaitė 6, A. Kraucevičienė 5, A. Tamošiūnaitė 4, A. Jančiauskaite 2 ir A. Stalbaitė 1.

Vyrų rinktinė taip pat neturėjo didelio vargo atsiekti laimėjimą. Žaidimas pasižymėjo didele sparta ir kieta gynyba. Musų rinktinių žaidejams atsiliepė kelių dienų žaidimo nuovargis. Greičiausia dėl to ir rezultatai žemoki. Pirmą metimą mūsų vyrams pelno J. Obeliūnas. Jisai geriausiai sužaidė ir geriausiai mėtė. Laimėta: 51 - 35 (23 - 16). Taškai: J. Obeliūnas 18, po 6 S. Lukošiūnas, P. Andriejūnas ir M. Lubinskas, R. Leknius 5, A. Milvydas ir S. Karpuška po 4, A. Pauliukevičius su A. Reivyčiu po 1.

Po šių varžybų įvyko Šventės uždarymas. Vėl į areną išvygiavo sportininkai. Uždarymo ceremonijas pravedė A. Kantvilas. Į įsirikiavusius sportininkus žodį tarė A. Kantvilas, kun. S. Gaidelis savo kalboje pažymėjo kad Hobarto vyskupas yra sužavėtas lietuvių sportininkų paprocių Sporto Šventę pradeti pamaldomis. Jisai perdavė vyskupo linkėjimus sportininkams. V. Dumčius Adelaidės L.B. A-kės vardu pakvietė visus sportininkus gausiai dalyvauti sekančioje sporto šventėje Adelaidėje. Perskaitytas Australijos lietuvių Katalikų Federacijos sveikinimas. Trofėjoms įteikti be kitų buvo pakviestas Hobarto "Perkūno" S.K. įsteigėjas A. Jakštas. Išdalinamos laimėtojams trofėjos. Švenčių vėliavą perima Adelaidės sportininkai, sekančios Šventės rengėjai. Šventė užbaigiama himnais.

(bus daugiau)

***

— Kur medis kertamas, ten ir skiedros lekia.

Liet. patarlė

-KŪNO IR DVASIOS KULTŪRA

Kun. S. Gaidelio S.J. pamokslas pasakytas 24-sios sporto šventės pamaldose gruodžio 27 diena Šv. Teresės bažnyčioje Hobarte.

Mielas jaunime po sporto veliava, broliai ir sesės Kristuje!

Iš savo patyrimo ir iš laikraščių skilčių gerai žinome, kad mūsų dienų jaunimas plačiajame pasaulyje lengvai sukurstomas demonstracijomis, moratoriumais ir panašiomis ekstravagancijomis. Jis mėgsta triukšmauti gatvėse, mėtyti akmenis, daužyti langus, net deginti, naikinti ir griauti betkokius kultūrinius paminklus ir vertybes.

Kartu džiugu pastebėti, kad mūsų lietuviškas jaunimas neturi nieko bendro su tokiais išsišokimais ir vandalizmais. Mūsų jaunimas Australijos kontinente, įskaitant ir Tasmaniją, su maža išimtimi, labai rimtai panaudoja savo laiką studijoms, uoliai ruošiasi savo profesijai ir kitiems ateities uždaviniams. Be to, jis mėgsta sportą bei kitas kilnias, kultūringas pramogas.

Šiandien mes esame 24-sios sporto šventės liudininkais ir dalyviais. Kaip džiugu matyti ir iš šios vietos sveikinti mūsų šaunų jaunimą, mielus brolius ir seses, organizuotai atvykusius į Šv. Teresės bažnyčią Munoje specialioms pamaldoms su savo sporto renginių vadovais ir svečiais.

Telaimina Dievas jūsų principą: "Sveikame kūne sveika ir siela!" Jūsų rungtynėse tevyrauja riteriški privalumai!

Ši bažnyčia pripildyta lietuviško jaunimo su savo vėliavomis šiandien atrodo, tarsi, brangiosios tėvynės mažas, bet labai mielas kampelis, suburiąs vienminčius brolius ir seses į vieną lietuvišką šeimą bendrajai maldai ir giesmėms. Šios jau 24 kartą skiriamos sporto šventei pamaldos, puikiausiai liudija mūsų jaunimo kilnų paprotį varžybas visuomet pradėti pamaldomis, prašant visų pirma Visagalio palaimos. Tai pavyzdys, iš kurio gali pasimokyti daugelio kitų krikščioniškų tautų jaunimas ir net senimas. Tai reiškia, kad mūsų jaunimas yra gerai įsidėmėjęs Šv. Pauliaus žodžius: "Viską ką jūs darote žodžiu ar darbu, visa darykite Dievo garbei" Kol. 3.17.

Brangus jaunime, būk visiškai tikras ir dėl to, kad mūsų Bažnyčia aukštai vertina teisingai suprastą ir prasmingai įgyvendintą kūno kultūrą. Nors ji siela stato visuomet pirmoje vietoje, tačiau ji nėra ir negali būti žmogaus kūno priešas. Žmogaus kūnas yra vienas iš tobuliausių Dievo kūrinių. Štai, antrasis Švenč. Trejybės asmuo, Dievo Sūnus, prisiėmė žmogaus kūną ir juo naudodamasis išgelbėjo žmones amžinai laimingam gyvenimui. Šią tiesą mes ypatingu būdu prisimename per Šv. Kalėdas. Be to, ir mes patys gerbiame šventųjų kūnus, globojam jų žemiškuosius palaikus. Ir Bažnyčia daro tą pati, suteikdama sakramentus. Pavyzdžiui, krikštijant žmogaus kūnas šlakstomas švęstu vandeniu, teikiant sutvirtinimo sakramentą, jis tepamas šv. krizma, o Komunijoje jis liečia paties Dievo-Žmogaus kūną. Pagaliau mūsu tikėjimas moko, kad po kūno prisikėlimo ir mūsų kūnai dalyvaus amžinojoje laimėje danguje.

Taigi - kūnas nėra jokiu būdu žmogaus dvasios priešas, nei sielos kalėjimas, bet bendrakeleivis pakeliui į dangiškojo Tėvo namus. Mes jame turime bendradarbį ir puikų įrankį, vykdant didingąjį Dievo planą. Kaip tik todėl mes galime ir privalome rūpintis išlaikyti sveiką ir pajėgų kūną. Turime jam duoti reikiamą maistą, apdarą, miegą, ramybę, mankštą, ir vykdyti kitus kūno priežiūros reikalavimus. Turime dėti visas pastangas, kad palaikytume jo pajėgumą ir grožį per gaivų prasiblaškymą, iškylas ir sporta, Visam tam Bažnyčia negali būt priešinga. Ji priešinasi tik kūno dievinimui, perdėtam grožio garbinimui, atseit, kūno kultui.

Sveiką ir stiprų kūną nori žmogus turėti jau iš prigimties. Jame veikiančios prigimties jėgos pačios siekia išugdyti gražų, atsparų ligoms ir pajėgų kūną. Šiam tikslui dargi tarnauja vandens ir saulės vonios, mankšta vėsiame ore, keliavimas ir išvykos, gimnastika, įvairiausias sportas ir ritmiški judėsiai, masažas ir net kosmetika.

Ankstyvesniais šimtmečiais Bažnyčia taip nepabrėždavo kūno mankštos ir priežiūros. Tada, mat, žmonės buvo stipresni ir sveikesni. Dabar dėl tų nuolatinių karų, dėl oro ir vandens užnuodijimo, dėl nesveikatingų gyvenimo ir darbo sąlygų miestuose žmogus tiek nusilpnėjo, kad jam būtinai reikalinga rūpestingai kultivuojama kūno kultūra. Kaip tik todėl dabar Bažnyčia labai pataria ir net pagal išgales pati rūpinasi, kad vaikai žaistų, jaunimas daug gimnastikuotų, sportuotų, iškylautų, o suaugusieji daugiau keliautų, laisvalaikius leistų tyrame ore, dainuotų, juokautų ir pan.

Ypač jaunimas turi mėgti sportą jau vien sveikatos sumetimais. "Nėra didesnio turto už sveiką kūną ir didesnio džiaugsmo už širdies džiaugsmą" - sako Šventasis Raštas. Tad ar ne lengvapėdiškai elgiasi tie, kurie sako, kad Bažnyčia draudžianti kūno kultūrą. Tai netiesa. Toks užmetimas yra visai nepagrįstas. Bažnyčia negali ir nenori drausti to, ką Šv. Raštas užgiria ir laimina.

Sportas, atseit, kūno užgrūdinimas, taip pat turi ir doriniai - asketinę vertę. Jei sportas, keliavimai ir išvykos nieko kito nesuteiktų, kaip vien tik išpleštų žmones iš dujomis užnuodytų didmiesčių, prirūkytų restoranų, tvankių kino ir šokių salių, tai jau tuo pačiu būtų daug atsiekta. Tikrumoje sportas duoda daug daugiau - jis apsaugo žmogų ir nuo išlepimo, suglebimo. Žmogus sportuodamas užsigrūdina ir darosi ryžtingesnis. Jam tada ir doros reikalavimai darosi lengviau vykdomi. Sportas ir kitokia kūno kultūra pareikalauja iš lepaus žmogaus mankštos, drausmės ir aistrų apvaldymo. To paties reikalauja ir dorovė. Drausmė, nusigalėjimas, kūno apvaldymas yra juk krikščioniškos dorybės.

Iš to turime sau padaryti išvadą, kad tarp kūno ir dvasios kultūros yra tamprūs ryšiai, nors kūno kultūra negali atstoti dvasios kultūros ir kūno mankšta negali atstoti širdies ir proto lavinimo. Betgi yra girtinas žmogus, kuris sugeba kūno ir dvasios kultūrą palenkti darniam bendradarbiavimui, kuris rungtynėse tarp sporto ir dvasios nepralaimi dvasios nenaudai, kuris bando visuomet išlaikyti tarp kūno ir dvasios kultūros pusiausvyra, atseit, - moka sportą sujungti su malda. Čia paminėtinas bent vienas pavyzdys.

Karta vienoje olimpijadoje, Amerikoje, su kitais lenktyniavo ir jaunas negras. Tai buvo puikus atletas, bėgikas. Varžyboms įpusėjus, vienas iš atsakingųjų sporto pareigūnų stadijone išgirdo, kad negriukas bėgdamas pusbalsiai kalbasi su savimi. Pasibaigus varžyboms, kuriose negras tapo laimėtoju, anas sporto pareigūnas pašiepdamas ji užklausė: "Girdėjau" - sako "kad Tamsta bebėgdamas kalbėjaisi su savimi?" "o ne" - ramiai atsakė negras - "Aš tik kalbėjausi su mano Viešpačiu. Mat, bebėgant mano kojos buvo pasidariusios sunkios, tarsi švinas... Vos begalėjau jas pakelti. Todėl aš maldavau Dievą nuolat kartodamas: "Viešpatie, Tu jas pakelk, o aš nuleisiu, Tu jas pakelk, o aš nuleisiu!" Taip besimeldžiant aš nugalėjau nuovargį ir sėkmingai baigiau varžybas"

Brangus jaunime, po sporto veliava! Anas negras labai teisingai ir praktiškai išsprendė ryšį tarp kūno ir dvasios kultūros. Jis suprato reikalą melstis ir sportuojant, suprato Dievo pagalbos reikalinguma, ypač kai jo jėgos pradėjo išsekti, kai jo kojos pasidarė sunkios lyg švinas. Tada jis šaukėsi Viešpaties.

Mano supratimu, jūs, brangus jaunime, elgiatės dar pavyzdingiau ir išmintingiau, negu anas negras. Štai, jūs organizuotu būdu atvykote į pamaldas, kad užsitikrintų Dievo palaimą ir Jo pagalbą dar prieš rungtynes. Šiuomi jūs įrodote, kad tikite dvasios kultūros pranašumu, Viešpaties palaimos reikalingumu ir sporto užsimojimuose. Todėl aš iš viso neabejoju, kad Viešpats tikrai laimins jūsų pastangas. Jis pasirūpins, kad Sporto šventė virstų tikra pramoga mums visiems, kad rungtynės patarnautų jūsų kūno ir dvasios galių mankštai ir tolesniam išvystymui. Taip pat tikiu, kad sporto šventė Hobarte pagerbs ir Visagalį dangiškąjį Tėvą - žmogaus jėgų, sugebėjimų, išminties ir dvasios orumo šaltinį.

***

GIRIŲ SARGAI

Prieš praėjusias Kalėdas lietuviškos knygos mylėtojui Australijoje buvo įteikta graži dovana - Erlėno "Girių Sargai". Australijoje nedaug pasirodo lietuviškų knygų, todėl kai jau kuri užklysta į jos laukiančius namus, ji pakviečiama su džiaugsmu kaip miela viešnia į garbingą vietą. Nes tai mūsų augalas, augintas į šį kraštą atblokšto lietuvio.

Knygoje telpa šešios nevienodo ilgumo apysakos, kada tai tilpusios perijodikoj, o dabar surinktos į vieną rinkinį. Trys iš tų apysakų - iš prieškarinės Lietuvos ir paliečia to meto reiškinius: sūnaus prisirišimą prie tėviškės, kuri gali patekti į svetimas rankas ("Piršlybos") Jis atsisako nuo galimybės studijuoti. Šitas jo gestas pakeičia motinos planus, nes ji, kaip dar jauna naślė, buvo besirengianti, sūnui išėjus studijuoti, ištekėti. Apysaka baigiama luominių prietarų paneigimu, kai sūnus ūkininkaitis veda mylimą merginą - siuvėjo dukterį.

Trumpame, bet labai jausmingame kūrinyje "Kostas" vaizduojama jauno, ramaus berniuko, mėgstančio knygas ir norinčio mokytis, tragedija. Berniukas visų nemėgiamas dėl rudų plaukų (ir tėvas įtaria jį esant ne jo sūnum, nes iš septynių vaikų jis vienas rudais plaukais...) Persišaldęs bekasdamas griovius berniukas suserga džiova, kurios nukamuotas ir miršta. Prieš mirtį berniukas buvo įprašęs motiną gražinti autoriui pasiskolintas knygas, bet šiam sutikus, knygos įdedamos į karstą.

Trečias kūrinys iš prieškarinio laikotarpio, tai trijų eigulių istorija : du nesąžiningieji eiguliai įvairiomis intrigomis, vienas kitam kenkdami, stengiasi pakenkti trečiam, kad šis būtų atleistas iš darbo ir jo vieta tektų anksčiau atleistam nesąžiningam. Trečiasis eigulys, visą amžių sąžiningai ėjęs savo pareigas ir jau artėjęs prie pensijos, kenčia neteisingus kaltinimus. Bet girininko ir urėdo pastangomis tiesa iškyla į viršų. Abu nesąžiningieji pergyvena vidinį sukrėtimą ir bažnyčioje pajunta savo sąžinių atbudimą. Grįždami iš bažnyčios prie upės juodu randa ir trečią eigulį - visi trys pajunta savitarpį artumą ir nusikratę praeities intrigų pinklėmis, vėl suartėja.

Kiti trys kūriniai - iš sovietų okupacijos laikotarpio. Čia išryškėja daug veidmainystės, kerštо, apgaulės, nusivylimo. "Sekretoriuje" vaizduojama kai kurių asmenų kerštо, pavydo, apgaulės panaudojimas siekiant, pasinaudojant turima pozicija, savo asmeninių tikslų... Čia ryškus tipas - kompartijos sekretorius, kuris daro visokias machinacijas, kad pakenktų Povilui, Stefos, pašto tarnautojos ir idealistės komunistės draugui. Stefa, nors priešingų tiek religinių tiek politinių pažiūrų, (ir tas lemia jos su Povilu santykių atšalimą), bet ji kovoja už tiesą, gina Povilą. Kompartijos sekretorius miršta motociklo nelaimės pasėkoje ir Stefa išteka už Povilo. Stefai prieš akis atsiveria tikrovės ir jos siekto idealo skirtingi keliai.

"Bene" vaizduojama ilgoka, pilna intrigų, kerštavimų besąžiningumo istorija dviejų mokytojų - Beno Kaupo, vengiančio prisipažinti prie savo vargingos kilmės (tėvas - varpininkas, brolis barankų pardavinėtojas) ir Kazio Bruzgos, plepaus, bet sąžiningo vyro. Benas, dėl savo nesąžiningumo netenka savo sužadėtinės Irenos, kuri vėliau išteka už Bruzgos. Benas Palangoje suartėja su Aldona ir jos motina (krautuvininke), jas išnaudoja, vis ketindamas Aldoną vesti. Lietuvą užėmus rusams, Benas viešai pasireiškia kaip komunistų veikėjas. Aldonai ir jos motinai nežinant, jis veda kitą merginą. Tačiau ir vedęs Benas nerimsta kerštavęs Kaziui ir Irenai - juodu jo pastangomis išvežami į Rusiją.

"Dviejuose kryžiuose" - tragiška mirtis partizano, atėjusio naktį į tėviškę apsaugoti ją nuo komunistų, kurie tėviškėje atvykę tardyti dėl jo paties iš namų pradingimo. Neradę namie partizano, komunistai vedė prie upės nužudyti jo seserį. Partizanas viena pareigūną nušauna, bet kai jis prieina arčiau sesers, kitas pareigūnas nužudo ją ir seserį.

Erlėno visi kūriniai telpą "Girių sarguose", turi įdomią intrigą, lengvai skaitomi ir bus mielai priimti tų, kurie panorės atgaivinti atmintyje anuos praeities laikus; jaunimui jie galės suteikti medžiagos ano meto pažinimui. Kūriniuose gėris, tiesa, tikroji meilė išeina daugumoje nugalėtojais, nors juos atstovaują asmens ir žūtų. Blogybės atskleidžiamos taip, kad sukelia pagristą pasipiktinimą ar pasibiaurėjimą. Ypač gilų įspūdį palieka Kostas ir Benas.

Knygoje yra daug gražių palyginimų, išsireiškimų: "Žodžiai byra, kaip iš kiauro maišo" (93 p.); "Jis žiūrėjo į kalnų kylantį vandenį, kuris, tarsi, netilpo jūroje" (125 p.) "Saulė jau sieke pirštais jūros paviršių, lyg išsimaudyt atėjus po dienos darbų" (125 p.) Gražūs Ventos aprašymai pavasarį ir kitais metų laikais. Eigulys Asmintas sako apie girią: "... visą laiką saugojau, kaip mergelė rūtas". Knygoje pasitaiko gal vienas kitas tarmiškumas ("dar kartą apsivesti").

Gal kas nors skaitydamas ras, kad kai kurie kūriniai yra schematiški, lyg pasigendama psichologinio pagrindo. Bet apskritai yra patrauklūs, duoda ano meto tikrovės pajautimą.

Erlėnas pajėgus vaizduoti gyvenimo tikrovę be nereikalingų padažymų ar frizavimų. Ypač pabrėztina, kad Erlėnas savo kūriniams (šiems ir anksčiau išleistiems) pasirenka lietuviškas, gyvenimo sukurtas temas ir nežarsto šių laikų šiukšlių, kurios plauko paviršiuje, užstodamos reginį į tyresnes gelmes.

Viršelis, piештas dail. V. Simankevičiaus, yra gražus, vaizduojąs Lietuvos girių kampelį.

Erlėnas, "Girių sargai". Apysakos. Išleido kun. Pr. Vaseris, Melbourne, 1973 m. 212 pusl., kaina $A 3.00.

J. Slavėnas

***

NEWCASTELIS

Pabaltiečių Komiteto Veikla

Komitetas buvo suorganizuotas 1972 metų pradžioje lietuvių Apylinkės Valdybos iniciatyva ir sėkmingai dirbdamas jau atšventė 2 metų sukaktį. Sekant Pasaulio Pabaltiečių Susivienijimo (U.S.A.) pavydžiu ir Newcastelio Pabaltiečių Komitetas keičia savo pirmininko pareigas rotacine tvarka (tarp lietuvių, latvių ir estų) kas dveji metai. Pirmus dvejus metus šiam komitetui pirmininkavo lietuvis Alf. Šernas; įvykusiam dvi-metiniame komiteto posėdyje pirmininkavimo pareigas perėmė latvis E. Aire, o Alf. Šernas liko vice-pirmininku. Po dvejų metų pirmininko pareigos teks estui. Šiame komitete nariais iš lietuvių yra B. Gasparonienė, J. Lizdenis ir P. Leonavičius.

Paskutiniame susirinkime iš kitų svarstymų buvo stipriau diskutuotas priaugančios kartos išlaikymas ir būdai kaip užinteresuoti pabaltiečių jaunimą dirbti bendra mūsų tautinių aspiracijų linkme. Nutarta metų viduryje - mokyklų atostogų laike - rengti pabaltiečių jaunimo vakarą, kuriame programą atlikti bus kviečiamos Newcastelio lietuvių ir latvių tautinių šokių grupės o taip pat lietuvių ir latvių bei estų jaunimo talentai iš Sydnejaus, kad čia pasirodytų ir užmegstų pažintis.

Tarp kitų komiteto darbų taip pat nutarta ir šių metų pabaigoje rengti Naujų Metų sutikimą, kuris jau yra pasidaręs tradiciniu ir kas metai susilaukia daugiau populiarumo.

***

Algis Ulanas sugrįžo į Newcastelį

Prieš dvejus metus Algis Ulanas buvo išvykes į Pietų Afriką, kur dvejus metus mokytojavo, kartu eidamas mokyklos vedėjo padėjėjo pareigas. Išbuvęs ištisus dvejus metus P. Afrikoje buvo patenkintas materialiniu gyvenimu ir atlyginimu, tačiau įtempta padėtis tarp baltųjų ir juodųjų gyventojų sukėlė abejonių ilgiau ten pasilikti. Prieš Naujus metus Algis Ulanas sugrįžo į Newcastelį ir pasiliks čia mokytojauti.

Algis Ulanas išvykdamas iš Newcastelio buvo Jaunimo Komiteto pirmininku. Dirbdamas ramų mokytojo darbą Newcastelyje, A. Ulanas tikisi vėl aktyviai įsijungti į jaunimo eiles ir bendrai į lietuvių bendruomeninį gyvenimą.

***

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Grįžo iš užsienio dr. Vytautas Doniela. Newcastelio universitete darbą pradės kovo mėnesio pradžioje. Dr. V. Doniela buvo išvykęs studijų reikalais į Europą ir į Ameriką, kur įvairiuose universitetuose gilinosi savo mokslo srityje. Taip pat PLB IV Seime Washingtone atstovavo A.L. Bendruomenę. Malonu pasveikinti dr. Vytautą laimingai sugrįžusį iš tolimų kelionių.

***

Sausio 27 d., sekmadienį, pirmą kartą Lietuvių Sodyboje Engadine kun. P. Butkus atlaikė lietuviškas pamaldas. Kun. P. Butkus savo pamoksle išreiškė džiaugsmą augančiais namais ir palinkėjo greitai pastatyti salę, kurią galima būtų panaudoti pamaldoms ir įvairiems subuvimams.

Sodybos gyventojai džiaugėsi pamaldomis ir pageidavo, kad jos būtų dažniau čia laikomos.

Po pamaldų sodybos gyventojas Šeferis su ponia pakvietė pamaldų dalyvius pietų, kur pora valandų buvo praleistas laikas, besivaišinant ir besišnekučiuojant.

***

Inž. Feliksas Sipavičius, buvęs Sydnejaus Apylinkės pirmininkas, sausio 19 d. išėjo į pensiją. Mielam sukaktuvininkui linkime ramaus poilsio, bet kartu norėtume, kad vėl įsitrauktumėte į lietuvišką veiklą.

***

Sydnėjaus tuntininkas Balys Barkus ir dr. p. Barkienė grįžo iš atostogų gražiai pailsėję ir tuoj pradės eiti savo pareigas.

***

"Mūsų Pastogės" redakcija nori surinkti visus mūsų abiturientus, aukštesniąsias mokyklas baigusius mokinius. Iš Sydnejaus jau keletą turime surinkę, bet dar nevisus. Būtų gera, kad tėvai, vietos korespondentai, ar Apylinkės Valdybos surinktų tokias žinias ir atsiųstų kartu su fotografija. "M.P." redakcija galėtų kiekvienais metais tokius mūsų jaunuolius aprašyti ir atspausdinti jų fotografijas, tas nieko tėvams nekainuotų, o būtų malonus prisiminimas visiems, ir gera proga pažinti savo jaunimą. Dar yra ne vėlu, ir redakcija prašo siųsti žinias ir fotografijas. Nepatingėkite to darbelio padaryti.

***

Vilniaus "Tiesa" lapkričio 20 d. laidoje paskelbė Melbourno mieste, Australijoj, gyvenančios Marijos Ulevičiutės laišką, kurį ji parašė, grįžusi atgal iš Lietuvos į Australiją. Mergina skundžiasi:

"Sugrįžus teko vėl susidurti su kapitalistinio pasaulio tikrove. Pirmiausia pasitiko žinia apie pasakišką kainų pakilimą. Antai, bulvių svaras anksčiau kainavo 5 centai, o dabar - 15 centų. Daržovės tris kartus pabrango, o mėsa - du kartus. Taipogi pabrango ne tik maisto prekės, o ir statybinės medžiagos, lengvosios pramonės gaminiai. Mat, nuo spalio mėnesio pradžios Australijoje įvesti nauji svorio ir ilgio matai. Dabar vietoje svarų bus kilogramai ir gramai, kaip kad įprasta Europoje. Mes, darbininkai, labai dėkingi už gramų įvedimą, nes nusipirkti kilogramą maisto prekių beveik neįmanoma ir neprieinama, teks gramais tenkintis.

Maisto prekių kainų pakilimas sukėlė samyšį, nerimą gyventojų tarpe. Daug pramonės darbininkų sustreikavo, reikalaudami pakelti atlyginimą".

Kaip matyti iš laiško, vargšė Marija Ulevičiutė vos nemirsta badu, gaudama maisto tik gramais. Įdomu, ar Melbourno lietuviai visi tokie skurdžiai, kad nebegali padėti, ar komunistinė "Tiesa" truputį pataisė laišką, kad pavergtos Lietuvos žmonėms ne taip sunku būtų ieškoti, kaip ten sakoma, deficitinių prekių.

***

Mūsų tautiečiai remia Sydnejaus Lietuvių Klubo biblioteką. Paskutiniu metu bibliotekai padovanojo: p. Montvidienė 9 knygas, p. J. Džiobienė 16 knygų ir p. Brunkas 14 knygų. Aukotojams priklauso nuoširdi padėka.

***

Vasario 23 d. Sydnejaus Moterys ruošia Užgavėnių blynų balių; tame baliuje žada būti turtinga loterija, be kitų dailininkų paveikslų, bus ir Vaclovo Rato. Dail. Vaclovas Ratas daugiau kaip prieš metus yra miręs, bet p. Ratienė, palaikydama moterų sumanymą pastatyti Lietuvišką Sodybą, remia jų projektą ir padovanojo paveikslą. Meno mėgėjai sukruskite.

***

Dr. kun. P. Bačinskas atvykęs į Sydnejų atšvęsti kun. P. Butkaus 60 m. jubiliejaus, aplankė ir Lietuvių Sodybą Engadine. Sodyba jam padarė gerą įspūdį, senelius rado gražiai įsikūrusius, pastatai gražūs, tvarkingi, gyvenk ir norėk.

Dr. kun. P. Bačinskas, būdamas pora dienų Sydnejuje, dar papildomai surinko Brisbanės lietuviams, nukentėjusiems nuo potvinio, $20.00. Tuo būdu Sydnejuje viso surinkta $355.30.

***

Estų informacijos šaltiniai praneša tokias žinias apie gyventojų skaičių bei sudėtį Baltijos sostinėse šiuo metu.

RYGOJE

Viso gyventojų 731,831.
Rusų 42.75 proc.,
latvių 40.87,
žydų 4.18,
baltgudžių 4.11,
ukrainiečių 3.46,
lenkų 2.37,
lietuvių 0.91,
estų 0.20,
kitų 1.15.

VILNIUJE

Viso gyventojų 372,100.
Lietuvių 42.77 proc.,
rusų 26.46,
lenkų 18.34,
baltgudžių 6.50,
žydų 4.43,
ukrainiečių 2.51,
latvių 0.16,
kitų 0.83

TALINE

Viso gyventojų 362,706.
Estų 55.67 proc.,
rusų 35.04,
ukrainiečių 3.67,
baltgudžių 1.97,
žydų 1.03,
latvių 0.28,
lenkų 0.27,
lietuvių 0.23,
kitų 1.84.

Surado mikrofoną autobuse

VILNIUS. — Vienas lietuvis, kuris šiais metais lankėsi ok. Lietuvoje, papasakojo, kad jis visai netyčia užtiko autobuso sėdynės atramoje įrengtą mikrofoną. Važiuodamas iš Vilniaus į Kauną turistiniu autobusu pastebėjo nežymų įplyšimą savo kaimyno kėdėje. Įkišo jiedu abu ten pirštus, pastebėjo izoliuotas vielukes ir ,niekam neatkreipus dėmesio, jie susidomėjo, kur tos vielos veda. Sėdynės viršutinėj daly buvo mikrofonas. Jiedu, kaip ir pridera, pasistengė tas vielukes nupiauti. Jeigu būtų buvę kaip norėjo išimti ir mikrofoną.

— Drąsa kaip meškos, jėga kaip ožkos.

Letuvių patarlė

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

VASARIO 16-JI CANBERROJ

Vasario 17 d. sekmadienį, 11.30 val. St. Joseph bažnyčioje pamaldos, giedos "Aušros" choras vadovaujamas p. Dariaus.

3 val. p.p. Lietuvių Klubo patalpose minėjimas - paskaita, skaitys p. E. Jonaitienė, viešnia iš Sydnejaus, meninėje programoje dainos ir tautinių šokių grupė.

Apylinkės Valdyba

***

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS SYDNEJUJE ĮVYKS VASARIO 16 – 17 D.

Vasario 16 d., šeštadienį, 6 val. vakare, bus iškilmingas minėjimas Bankstowno Civic Centre, mažojoj salėje. (Rickard ir Chapel gatvių kampe).

Paskaitą skaitys p. V. Patašius. Meninę dalį išpildys: literatai p. M. Slavėniene, A. Visčiūnaitė, Juozas Almis Jūragis; teatro pajėgos – p. Dauguvietytė - Šniukštienė, Paulius Rūtenis; dainų duetas p.p. Belkienė ir Storpirštienė; tautiniai šokiai ir choras "Daina".

Į šį minėjimą atvyksta: p. E.D. Darby, B.Ec. M.L.A., kuris atstovaus N.S.W. valstybės premjerą, Sir Robert Askin; N.S.W. senatorius T.C. Carrick, estų, latvių, ukrainiečių ir lenkų bendruomenių pirmininkai ir kiti aukšti svečiai.

Vasario 17 d., sekmadienį, iškilmingos pamaldos už tėvynę 11.30 val. ryto, Lidcombės bažnyčioje, gieda "Dainos" choras. Visos organizacijos dalyvauja pamaldose su vėliavomis.

Kviečiame Sydnėjaus ir apylinkių gyvenančius tautiečius kuo skaitlingiau dalyvauti šioje šventėje, kurią švenčiame jau 25-tą kartą Australijoje. Įėjimas aukomis, padengti išlaidas. Savanoriams - kūrėjams ir pensininkams įėjimas veltui.

Sydnėjaus Apyl. V-ba.

***

Sydnejaus Apyl. Valdyba patyrusi, kad Brisbanėje yra nuo potvynio nukentėjusių lietuvių šeimų, nutarė pravesti rinkliavą į varga patekusiems tautiečiams paremti.

Įgalioti aukas rinkti šie asmenys: Povilas Alekna, Sydnejaus Lietuvių Klubas, tel: 709 1414, K. Daniškevičius 3 Fleming St., Carlingford, N.S.W. 2118. J. Maksvytis 7 Fleming St., Carlingford. 2118. Tel: 871 6269.

Visos surinktos aukos bus pasiųstos Brisbanes Apylinkės Valdybai ir paskelbtos "M.P." laikraštyje.

Nukentėjusiems nuo potvynio brisbaniečiams reiškiame užuojautą ir linkime nepalūžti dvasioje.

Apyl. Valdyba

***

PADĖKA

M.L.S.K. "Varpas" sveikina Hobarto Sporto Šventės rengėjus už sekmingai suorganizuotą sporto šventę ir kartu nuoširdžiai dėkoja visiems hobartiškiams už lietuvišką svetingumą ir Melbourno sportininkų globą.

Sportiškas Ačiū.

M.L.S.K. "Varpo" Valdyba

***

VASARIO 16 MINĖJIMAS MELBOURNE

Nepriklausomybės atgavimo šventę šiais metais minėsime sekmadienį, vasario mėn. 17 d. tokia tvarka:

12.00 val. pamaldos Šv. Jono bažnyčioje, East Melbourne Pamaldose organizacijos prašomos dalyvauti su savo vėliavomis.

Po pamaldų visi kviečiami vykti į Lietuvių Namus, 50 Errol St., North Melbourne, kur bus galima papietauti. Socialinės Globos Moterų Draugija pageidauja, kad kuo daugiau žmonių iš anksto užsirašytų pietums pas draugijos pirmininkę p. E. Šeikienę, Tel: 422367.

15.00 val. prasidės oficialioji dalis. Paskaitai pakviestas čekų kilmės profesorius Marvan, kuris laisvai kalba lietuviškai. Meninę dalį atliks Dainos Sambūrio choras ir p. Mačienės režisuojamas vieno veiksmo vaidinimas "Nepriklausomybės Kaina".

Laukiame gausaus atsilankymo.

A.L.B. Melb. Apyl. V-ba.

***

Soc. Globos Moterų Draugija Melbourne praneša, kad 1974 m. vasario 24 d. (sekmadienį) 2 val. p.p. lietuvių namuose 50 Errol St., North Melbourne, šaukiamas Draugijos Narių ir Rėmėjų metinis susirinkimas.

Susirinkimui numatyta sekanti dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Prezidiumo sudarymas
3. Pranešimai A) Pirmininkės B) Ligonių lankytojos, C) Iždininkės, D) Kontrolės Komisijos.
4. Diskusijos dėl pranešimų
5. Einamieji reikalai.
6. Diskusijos lėšų telkimo reikalu ateityje.
7. Valdybos apyskaitos tvirtinimas.
8. Rinkimai a) Valdybos, b) Kontrolės komisijos.
9. Klausimai bei sumanymai.
10. Sunešting kavutė.

***

DĖL LIETUVIŲ KALBOS KURSŲ

Melbourno ir Geelongo jaunuoliai, o taip pat ir suaugę, yra kviečiami registruotis į Lietuvių Kalbos Kursus 1974 metams.

Kursai prasidės šeštadienį 16 vasario, baigsis septintą gruodžio. Kiekvieną šeštadienį nuo 9.15 iki 11.15.

Mokslas vyks naujose moderniškose, Princes High School, patalpose. Visa mokykla yra išklota kilimais, apstatyta moderniškais baldais ir ten yra kalbų laboratorija, kuria mes galėsime naudotis ateinančiais metais.

Mokykla yra : Arnold St., North Carlton, tuoj už centrinių kapinių, netoli "Carlton Cricket Ground".

Dėl informacijų prašau skambinti, kursų vedėjui p. P. Sungaila 232 5599.

Jeigu nespėsite iki tada užsiregistruoti, prašau atvykti 16 vasario į aukščiau minėtą mokyklą ir ten tuoj pat užsiregistruoti pas lietuvių kalbos mokytojus.

Lietuvių kalba bus užskaitoma stojant į universitetus ir manoma, kad studentai galės vėliau specializuotis Monash universitete.

Pasinaudokite, šita mums suteikta galimybe išlaikyti mūsų vertingą kalbą.

***

SYDNEY LIETUVIŲ KLUBAS · LAUKIAME · WELCOME · EAST TERRACE · BANKSTOWN 708 1414 · LITHUANIAN CLUB LIMITED

SYDNEY LIETUVIŲ KLUBAS

16 - 18 East Terrace, Bankstown
TEL: 708 - 1414

ŠOKIAI!

Šeštadienį 8 - 12 val. vak.
Sekmadienį 6 - 10 val. vak.

Puikus 4 asmenų orkestras gros pagal jūsų pageidavimus.

KLUBO VALANDOS

Pirm. - Ketv.	4.00 - 10.30 val. vak.
Penktadieniais	4.00 - 12.00 val. vak.
Šeštadieniais	12.00 - 1.00 val. ryto.
Sekmadieniais	12.30 - 10.30 val. vak.

TREČIADIENIAIS – ŠACHMATAI!

* Klubo virtuvė veikia kiekvieną dieną.
* Pirkdamas gėrimus, didesniais kiekiais, nepamiršk paprašyti nuolaidos.
* Primename nariams, kad šokių metu nariai ir jų svečiai vyrai turi dėvėti kaklaryšius.

Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija

KVIEČIA atsilankyti į

TRADICINĮ UŽGAVĖNIŲ BALIŲ

įvyks

Šeštadienį, vasario 23 dieną, 7 val. vakaro

Sydnejaus Lietuvių Klube Bankstowne

Širdingai kviečiame visus dalyvauti mūsų nuotaikingame baliuje! Bus mūsų menininkų paveiklais turtinga loterija, čigonės burs Jums laimę ir meilę, praeitį ir ateitį... Skaniausi blynai visame Sydnejuje!

LAUKSIME VISŲ!

AUKOS BRISBANĖS LIETUVIAMS

Dar praeitame "M.P." numeryje rašėme, kad apie Birsbanės potvyniuose nukentėjusius lietuvius nieko nežinome, o štai sekmadienį (vasario 3 d.) dr. kun. P. Bačinkas lankėsi Sydnejuje ir per pamokslą pranešė, kad Brisbanėje yra nukentėjusių 11 šeimų, o gal ir daugiau, prašė juos paremti. Buvo padaryta speciali trečioji rinkliava ir surinkta $248.30. "Dainos" choras paaukojo $50.00 ir iš pavienių asmenų kun. P. Butkaus jubiliejinėje šventėje dar surinkta $37.00. Tuo būdu dr. kun. P. Bačinskas iš Sydnejaus lietuvių surinko Brisbanėje nukentėjusiems nuo potvynio lietuviams paremti $335.30. Dr. kun. P. Bačinskas dėkoja Sydnėjaus lietuviams už aukas ir už brolišką meilę.

***

100 METŲ LIETUVOS GELEŽINKELIAMS

Pernai suėjo šimtas metų, kai Lietuvoje buvo įrengtos pirmosios geležinkelio linijos: Daugpilis - Radviliškis, Jalgova - Mažeikiai. Toliau šios linijos buvo sujungtos į pilnesnį geležinkelio tinklą: Liepojus, Šiauliai, Kaunas, Vilnius, Minskas. Taip rašo p.m. lapkričio 14 d. Vilniuje leidžiamas dienraštis "Sovietskaja Litva". Savo ilgame straipsnyje laikraštis primena, kad pravestieji geležinkeliai labai padėję plėsti 1905-jų metų neramumams prieš caro valdžią.

***

Vyras demokratas šeimoje sudaro palankias sąlygas moters diktatūrai.

Nepalik niekur ašaros — ji visada geriausiai nuramins net sunkiausioje negalėje

Mediciniška tiesa

STIPRINKIME A.L. BENDRUOMENĘ, STIPRINKIME JOS SPAUDĄ, ĮSIGYDAMI SAVO SPAUSTUVĘ.

NIAGARA
RECEPTION LOUNGES

SU EUROPIETIŠKAIS PATIEKALAIS
VESTUVĖMS - PIETUMS - SUBUVIMAMS
Gali dalyvauti nuo 40 - 350 asmenų
Neribotas mašinoms pastatyti plotas

12 RESTWELL ST. BANKSTOWN

Užsakymus priima: Paul & Elena BIRKMANIS
TELF: 709 - 3749; 709 - 2018

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"

Australijos Lietuvių Bendruomenės laikraštis.

LEIDĖJAS: - ALB Krašto Valdyba
Adresas: Box 130 P.O. Rundle St., Adelaide.
Leidėjo ir "M.P." Administracijos adresas: Box 4558 G.P.O. SYDNEY N.S.W. 2001
Redaktorius: A. Mauragis
Redakcijos adresas: 82 Victor Ave., Picnic Point, N.S.W. 2213
Redakcijos Tel. 77 - 6707
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Administracijos Tel. 649 - 9062

"M.P." prenumerata metams	$10.00
pusei metų	$5.00
Užsienyje metams	$12.00
Atskiro Nr. Kaina	25 centai

Už skelbimo turinį neatsakoma.

PRINTED BY ROTOR PRESS PTY. LTD.